

C:\Users\Plazma\Desktop\305\bři_Strugačtí-Druhá_invaze_mart'anů.pdb

PDB Name: bři_Strugačtí-Druhá_invaze_mart'
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Arkadij Strugackij
Boris Strugackij

Druhá invaze mart'anů

Deník poctivě smýšlejícího občana

Ó, ten prokletý, konformistický svět!

1. června (tři hodiny ráno)

Ach bože, teď ještě Artemis! Tak už je to jisté, zapletla se s tím Nikostratem. Moje dcera! Jenže co já můžu... Kolem jedné hodiny mě probudil silný rachot; probudil mě, přestože zazníval odněkud z velké dálky. Na stěnách ložnice se objevovaly a zase mizely zlověstné rudé skvrny. Rachotilo to a dunělo jako při zemětřesení, celý dům se třásl, všude zvonilo sklo a na nočním stolku poskakovaly lahvičky. Vylekalo mě to. Běžel jsem k oknu: severní obloha byla v jednom ohni. Jako by se tam někde daleko za obzorem země otevřela, vzplála a začala ze svého nitra vysílat fontány různobarevných plamenů. Ale ti dva neviděli a neslyšeli, objímali se ve výtryscích pekelných plamenů a nenasytně se líbali rovnou před mými okny. A ani necítili, jak lavička pod nimi poskakuje a natřásá se v rytmu podzemních výbuchů. Artemidu jsem poznal hned. Myslel jsem, že se vrátil Charón a že ona má z toho takovou radost, že se s ním líbá jako novomanželka, místo aby si ho odvedla rovnou do ložnice. V tom okamžiku jsem však bezpečně rozeznal známý blejzr z dovozu, jaký tady nosí jen pan Nikostratos, a srdce se ve mně zastavilo. To jsou přesně ty situace, které člověku ničí zdraví. A přitom se nedá říct, že by to pro mě bylo něco jako blesk z čistého nebe. Leccos se mi doneslo, musel jsem přeslechnout všelijaké nářázky. A přesto mě to teď úplně zničilo. Držel jsem se za srdce a vůbec jsem nevěděl, co mám dělat. Tak, jak jsem vstal, bos a v pyžamu, jsem šel do obývacího pokoje, že zavolám na policii. Ovšem zkuste se dovolat na policii, když něco potřebujete. Měli pořád obsazeno. Nakonec se mi ozval Pandareos. Ptám se, co si mám myslet o tom úkazu. Pandareos neví, co je to úkaz. Takže jinak: »Můžete mi někdo říct, co se děje za severním obzorem?« Žádá informaci, kde je severní obzor, a já už opravdu nevím, jak mu to mám vysvětlit, když vtom mu to dojde.

»Aha,« říká, »vy voláte kvůli tomu požáru?« A oznamuje mi, že skutečně určitý požár tedy existuje, ale zatím nebylo zjištěno, o jaký požár jde a co přesně hoří. Dům se otřásá v základech, všechno skřípe a vrže, na ulici někdo hystericky vykřikuje něco o válce, a ten starý pitomec mi klidně vypravuje, jak k němu na okrasek přivedli Mínótaura. Je úplně namol, znesvětil rohy vily pana Láomedónta, neudrží se na nohou a dokonce se ani nemůže prát.

»Potrestáte ho, nebo ho pustíte?« přeruším ho. To ho pobouřilo.

»Já tady s vámi povídám, pane Apollóne, a přitom mám psát protokol. Jenom mě zatěžujete dotazy a blokuje spojení. Kdyby mě takhle každý zdržoval kvůli jednomu požáru...«

»A co když je to válka,« ptám se. »Ne, to není válka,« přesvědčuje mě. »O tom bych něco věděl.« »Nebo vulkán? Nebo sabotáž?« Ale Pandareos neví, co je to vulkán, a to už nemůžu a pokládám sluchátko. Tenhle rozhovor mi dal co proto, zpotil jsem se jako myš. Vrátil jsem se do ložnice, obul jsem si pantofle a oblékl župan.

Rachot utichl, ale otřesy pokračovaly. Ti dva se už nelíbili ani se neobjímali. Stáli a drželi se za ruce. Přitom je mohl kdekdo vidět, protože od záře za obzorem se z noci náhle stal den. Jen to světlo nebylo bílé, ale červené do oranžova, a v něm se válela oblaka dýmu, hnědé jako kávová sedlina. Sousedí běhali po ulicích, každý měl na sobě jen to, co právě chytil do ruky, paní Eurydika chytala každého za pyžamo a požadovala, aby byla zachráněna, a jen Myrtilos nemeškal, vyjel z garáže se svým nákladákem a začal se ženou a dětmi vynášet všechnen svůj majetek z domu. Byla to opravdová panika, už jsem dlouho nic takového nezažil. Mně osobně bylo jasné, že jestliže opravdu začala atomová válka, potom lepší místo na přežití, než je naše městečko, asi vůbec neexistuje. Tady se dá zalézt, přečkat, přežít. A kdyby to byla i jen sopka nebo sabotáž, tak je to daleko, nás se to netýká, a tady v našem městečku nikomu nic nehrozí. Vlastně proč by to měla být sopka, u nás přece sopečný výbuch nepřichází v úvahu, u nás žádné sopky nejsou.

Šel jsem nahoru a začal jsem budit Hermionu. Její reakce se dala očekávat:

»Nech mě být, ožralo, neměls pít na noc, ne, nech mě, teď nechci...,« a tak dál. Tak jsem hlasitě a co nejvážněji promluvil o atomové válce a o sopce. Trochu jsem musel své vyprávění přibarvit, jinak bych neuspěl. To na ni

zapůsobilo, vyskočila z postele, odstrčila mě a namířila si to rovnou do jídelny. Přitom si šeptala: »Hned se podíváme, a jestli... tak uvidíš!« Otevřela bar a začala zkoumat láhev koňaku. Byl jsem klidný. »Kdes vlastně byl?« ptala se a nedůvěřivě čichala ke skleničce. »Odkud ses to vrátil, co? Zase jsi pil v nějakém tom svém hnusném zapadáku?« Ale pak se podívala z okna, a když uviděla venku polooblečené sousedy a Myrtila, který jen ve spodkách seděl na střeše svého domu a díval se polním dalekohledem na sever, ztratila o mě zájem. Obzor na severu byl už sice zase temný a tichý, ale mrak kouře dočista zakrýval hvězdy. Moje Hermiona není ovšem žádná paní Eurydika, to byste ji museli znát. Než jsem stačil spolknout hlt koňaku, už tady byla s dvěma kufry a jako na lesy vyvolávala Artemidino jméno.

Jen volej, volej, pomyslel jsem si trpce, ta tě tak uslyší!

Vtom se otevrou dveře - a v nich stojí Artemis. Ó bože, bledá jako smrt, celá se třese, ale už má na sobě pyžamo, ve vlasech se jí dokonce lesknou natáčky a ptá se: »Co je? Co to děláte?«

No prosím, to je ale nátura, to se musí nechat. Nebýt těch nočních úkazů, nic bych se byl nedověděl a Charón tím spíš. Naše pohledy se setkaly a ona se na mě laskavě usmála svými třesoucími se rty. Musel jsem se uklidnit. Šel jsem k sobě a začal jsem balit známky. Teď se třeseš, říkal jsem jí v duchu, teď se celá klepeš. Cítíš se opuštěná, je ti hrozně, jsi bezmocná. On ti nepomohl, nemáš se o koho opřít. Chytil příležitost za rohy, urval, co se dalo, a šel si po svém. Jo, má milá, když chlap nemá charakter, tak ho nemá v ničem.

Mezitím se panika utišila, což jsem předpokládal. Zase byla normální noc, zem se už nechvěla a budovy přestaly vrzat a prskat ve švech. Paní Eurydiku někdo vzal k sobě. Nikdo už nevykřikoval, že je válka, a vůbec už nějak nebyla nálada cokoliv vykřikovat. Podíval jsem se z okna a uviděl jsem, že ulice je zase pustá jako předtím. Jen sem tam bylo ještě v oknech světlo a na střeše vedlejšího domu svítily do noci s hvězdami o závod Myrtilovy spodky.

Zavolal jsem na něho a zeptal se ho, co tam vidí.

»No jo, no jo,« zaznělo ze střechy podrážděně. »Jen ležte a chrápejte. Však oni vám ukáží... Jen si klidně chrápejte...« Zeptal jsem se, kdo je to, ti oni.

»No jo, no jo,« dál vedl svou Myrtilos. »Vy jste chytráci, i s tím vaším Pandareem. Ale abys věděl, je to pitomec, ten Pandareos, pitomec a blb.«

Pandareovo jméno mi připomnělo, že jsem chtěl volat na policii. Dlouho to tam nikdo nebral. Když jsem se konečně dovolal, sdělil mi Pandareos, že nic nového není a i jinak je všechno v pořádku, opilému Mínótaurovi dali injekci na uklidnění, vypláchli mu žaludek a on konečně dal pokoj. Pokud jde o ten požár, tak hořet už dávno přestalo, tím spíš, že vlastně vůbec nehořelo, protože to byl velký slavnostní ohňostroj. Zatímco jsem se snažil upamatovat, jaký je dnes svátek, Pandareos zavěsil. Skutečně je hloupý, a vždycky byl; je to prostě primitiv. Opravdu se divím, že naše policie zaměstnává takové lidi. Policista by měl být inteligentní, měl by být vzorem mládeži, hrdinou, kterého chce každý napodobovat. Takovému policistovi bychom pak mohli bez obav svěřit nejen zbraně a moc, ale i výchovné působení. Ovšem Charón tvrdí, že to by pak byla parta intelektuálů, a prohlašuje, že takovou policii žádná vláda nemůže potřebovat. Protože to by se pak museli nejdřív pustit do jistých činitelů, které stát právě nejvíc potřebuje. Například by museli začít převychovávat předsedu vlády a policejního prezidenta. No nevím, možná že má pravdu. Ovšem aby vyšší policejní šarže nevěděla, co je to vulkán, a ještě se chovala ve službě jako hulvát, to už přesahuje všechny meze. Zakopával jsem o kufry, ale k baru jsem se probojoval. Právě jsem si naléval skleničku koňaku, když se v jídelně znovu objevila Hermiona. Oznámila mi, že tento dům je plný bláznů, na nikoho tady není spolehnutí, chlapi tu nejsou chlapi a ženské nejsou ženské. Já jsem údajně notorický alkoholik, Charón notorický turista a Artemida má obě ruce levé, takže je taky k ničemu. A tak dál. Byla by ráda, kdyby jí někdo vysvětlil, proč ona musela uprostřed hluboké noci vstát a balit kufry? Odpověděl jsem jí, co mě právě napadlo, a rychle jsem se stáhl do své ložnice. Všechno mě bolelo a bezpečně jsem věděl, že se mi zítra zhorší ekzém. Hrozně rád bych se poškrábal, ale zatím se ještě držím.

Kolem třetí hodiny začaly další otřesy. Bylo slyšet hluk mnoha set motorů a skřípění a nárazy železných plátů. To projížděla kolem našeho domu kolona vojenských nákladů a obrněných transportérů plných vojáků. Jeli pomalu, jen s parkovacími světly. U jednoho transportéru se objevil Myrtilos, chytil se za držadlo příklopu, chvíli běžel s sebou a něco křičel. Nevím, co mu řekl; když kolona odjela a on zůstal stát na ulici, zavolal jsem na něj a zeptal se ho, co je nového.

»No jo, no jo,« řekl Myrtilos, »to známe, ty jejich manévry. Jezděj si po nocích za naše peníze.«

Konečně tedy nějaké vysvětlení! Je to prostě velké vojenské cvičení, možná dokonce i s použitím atomových zbraní. Takže to všechno nestálo za ty nervy. Panebože, teď jen abych usnul.

2. června

Pořád se škrábu. Ale hlavně se nemůžu donutit, abych promluvil s Artemidou. Tyhle osobní rozhovory o intimních záležitostech snáším obzvlášť těžko. A potom, kdoví, co by mi odpověděla!

Jen sám bůh ví, jak se má zacházet s dcerami. Kdybych aspoň věděl, co jí schází. Má muže, a není to žádný vymrdlý intelektuál, ale chlap jaksepatří, v nejlepších letech, žádná zrůda nebo mrzák a ani děvkař to není. A přitom by mohl: důchodního neteř k němu soustavně vysílá vyzývavé pohledy, i Tiona na něj dělá oči, všichni to vědí, a to ani nemluví o gymnazistkách, manželkách na dovolené nebo madam Persefoně, která je ze všech největší kočka a žádný kocour před ní neobstojí. Jenže já vím, co by mi na tohle řekla Artemis: »Nudím se, táto, je to příšerná nuda tady u nás.« Co jí na to mám říct? Mladá, krásná žena, děti nemá, temperamentní až běda - měla by si užívat zábavy, tance, flirtu a podobně. Ale Charón, bohužel, je spíš filozof. Myslitel. Totalitarismus, fašismus, manažerismus, komunismus - to je jeho. Tanec je podle něj sexuální opium lidu, návštěvy - vždyť je to hrůza, jeden větší idiot než druhý! Nabídnout mu partičku kanasty nebo žolíků - to se už dnes nikdo ani neodváží.

A přitom si docela rád přihne! Pozve si pár takových mudrců, jako je sám, nalejou si koňak a hádají se až do rána. A

moje holčička chvíli sedí, zívá, potom práskne dveřmi a jde spát. Copak tohle je život? Já ho chápu, muž má právo se realizovat - ale copak žena ho nemá? Ale ne, já mám svého zetě rád, je to muž mé dcery a já ho mám opravdu rád. Ovšem na druhé straně - má to smysl, o něčem pořád jen debatovat? Co se tím změní? Mně aspoň je jasné, že jakákoliv diskuse o fašismu se samé podstaty tohoto jevu ani netkne. A než se diskutující inteligent naděje, narazí mu na hlavu ocelovou přílbu - a kupředu, sláva, ať žije vůdce. Ovšem, když si takový člověk přestane všimnout mladé ženy, dočká se ještě horší odplaty. Pak už mu nepomůže žádné filozofování. Já chápu, že vzdělaný člověk občas potřebuje o něčem diskutovat, nejraději o něčem abstraktním, ale vážení, chce to mít smysl pro míru a proporce!

Dnes ráno bylo překrásně (teplota +12°C, skoro jasno, jižní vítr 0,5 m/sec. Měl bych zajít k meteorologům vyzkoušet anemometr, zase jsem ho upustil). Po snídani jsem se usnesl, že bez práce nejsou koláče, a odešel jsem na radnici přeptat se na svou penzi. Šel jsem a byl jsem rád, že mám chvíli klid, a vtom vidím na rohu ulice Svobody a Vřesové houf lidí. Stáli kolem Mínótaura, který se svou smradlavou cisternou vjel do výkladu klenotnictví a právě se dohadoval s policistou. Lidi pozorovali opuchlého a samozřejmě hned po ránu opilého Mínótaura s obrovským zaujetím. Celá ta scéna byla v takovém rozporu s krásným ránem toho dne, že mě přešla všechna nálada. Přece ho dobře znají, proč ho tak brzy pouštěli, alkoholikovi stačí málo a je zase v rauši. Ovšem na druhé straně je pravda, že nepustit ho je téměř vyloučeno, je to přece jen jediný počíšťovač ve městě. Takže máme dvě alternativní řešení: buďto převychovat Mínótaura a topit se v odpadcích, nebo ho v zájmu komunální hygieny nechat pít.

Zdržel jsem se kvůli Mínótaurovi, a když jsem dorazil do naší »psí boudy«, jak říkáme naší miniaturní vinárničky, seděli už kamarádi na svých místech. Zaplatil jsem pokutu za pozdní příchod a dostal jsem od jednonohého Polyféma výborný doutník v hliníkovém pouzdře. Poslal mu ho pro mě jeho nejstarší syn Polykarpos, poručík obchodní hvězdné flotily. Polykarpas jsem učil několik let, potom utekl k hvězdnému námořnictvu a stal se plavčíkem. Byl to čiperný chlapec, velký neposeda, a když odešel do světa v pravém slova smyslu širého, Polyfém osáměl a div nešel k soudu. Prý jsem já, učitel, popletl jeho synovi hlavu povídkami o pluralitě světů. Polyfém sám si totiž dodnes myslí, že nebeská bůhyně je z tvrdého materiálu a že družice a kosmické lodě po ní jezdí asi jako v cirkusu motocyklista na stěně smrti. Mé lekci z astronomie tehdy nerozuměl. Nechápal z toho nic a těžko kdy co pochopí.

Kamarádi si vyprávěli, jak městský důchodník zase zpronevěřil peníze na postavení stadiónu. To znamená, že se mu to stalo už posedmé. Rozebírali jsme otázku způsobů postihu. Silénos krčil rameny a tvrdil, že jedině soud může přinést nějaké řešení.

»Dokonce bych řekl, že normální soud je málo,« pokračoval. »Chtělo by to veřejný soud. Nahnal bych celé město na tribuny na starém stadióně a toho defraudanta bych nechal přivázat ke sloupu přímo na místě činu. Naštěstí jsou naše zákony dostatečně pružné, aby výše trestu odpovídala hloubce provinění.«

»Já bych dokonce řekl, že naše zákony jsou pružné až příliš,« poznamenal potměšilý Paralos. »Tohle gaunera přece soudili už dvakrát a vždycky se z toho vysekal právě díky pružnosti našich zákonů. Ale možná že to tak dopadlo proto, že ho soudili na radnici a ne na stadióně.«

Morfeus, který doposud mlčel, a bylo vidět, že usilovně přemýšlí, najednou rezolutně prohlásil, že ode dneška důchodního neholí a nestříhá. Jen ať chodí zarostlý.

»Vy ubožáci,« řekl Polyfém, »já se opravdu divím, že vám to nedochází. Na vás on se přece může vykašlat. Vždyť má svou partu a ta ho nenechá padnout!«

»No právě,« přidal se k němu potměšilý Paralos a připomněl nám, že kromě městského důchodního existuje taky městský architekt, který projektoval nový stadión podle svých schopností a teď přirozeně nemá zájem na tom, aby se začal stavět. Jenom to ne! Koktavý Kalais zasyčel a předvedl několik trhavých pohybů, čímž na sebe upoutal všeobecnou pozornost. Potom nám sdělil, že právě on, Kalais, se loni o Svátku květů s architektem málem porval. Tento diskusní příspěvek dal debatě zcela nový směr. Jednonohý Polyfém jakožto vojenský vysloužilce a muž, který se nebojí krve, navrhl, abychom si na oba výtečníky počíhali v podchodu u domu madam Persefony a dali jim na frak. »My jim dáme zabrat, těm smradochům,« vykřikoval. »Napeme jim do držky jejich vlastní střevo a zpělámeme jim hnáty!«

Je skutečně neuvěřitelné, jaký vliv mají tyhle silácké řeči na moje kamarády. Všichni se nadchli, začali zatínat pěsti a bouchat do stolu a Kalais syčel a trhal sebou daleko víc než předtím, ale protože byl vzrušený víc než obvykle, nebyl schopen říct ani slovo. Paralos, který jediný zůstal klidný, poznamenal, že kromě důchodního a architekta žije ve městě na svém letním sídle jistý pan Láomedón, nejvýznamnější přítel obou pánů, a hned všichni utichli a začali se usilovně zabývat svými cigaretami a doutníky, na které během bouřlivé debaty pozapomněli. Protože dát na frak panu Láomedóntovi nebo mu dokonce ukázat, zač je toho loket, není jen tak! A když se koktavý Kalais konečně vymáčkl se svým: »J-jen mu d-dejte p-přes hubu!«, podívali se na něj všichni se zjevným nesouhlasem.

Vzpomněl jsem si, že už jsem měl dávno být na radnici, vložil jsem nedokouřený doutník do aluminiového pouzdra a pustil jsem se do druhého poschodí, do příjímácké kanceláře pana starosty. Privítal mě tu neobvyklý ruch, úředníci se pohybovali čileji než kdy jindy, a dokonce i pan tajemník, místo aby si jako obvykle prohlížel nehty, pečtil pomocí speciálních pečeti velké obálky, přičemž se tvářil mírně řečeno velmi zaměstnaně. Přistoupil jsem k tomuto elegantnímu, ulízanému podle nejnovější módy, s pocitem krajního odporu. Pane bože, co bych za to dal, kdybych s ním nemusel mít nic společného, nemusel se na něj dívat a poslouchat ho. Ani dřív jsem nijak pana Nikostrata nemiloval, stejně jako jsem nemohl vystát všechny ty mladé hejsky v našem městě. Po pravdě řečeno, nemohl jsem ho ani vystát už tehdy, když jsem ho ještě měl ve třídě - byl to líný, drzý a neukázněný žák. Ale po včerejšku se mi dělalo špatně, už když jsem se měl na něj podívat. Navíc jsem nevěděl, jak se mám k němu chovat. Neměl jsem však jiného východiska, a tak jsem nakonec řekl: »Pane Nikostrate, je něco nového v mé věci?«

Ani se na mě nepodíval, přesněji neráčil mě poctit svým pohledem.

»Promiňte, pane Apollóne, odpověď z ministerstva ještě nedošla,« řekl a pokračoval v pečetení.

Chvilí jsem se motal po místnosti a cítil jsem se hrozně, stejně jako vždycky na takovýchto místech. Avšak jeho sdělení, že spojení s Marathénami se od včerejška nepodařilo navázat, mě dokonale vzpamatovalo.

»Co to říkáte?« řekl jsem. »Copak ty manévry ještě neskončily?«

»Jaké manévry?« teď se podívil zase on. To mi vyrazilo dech. Asi to nemělo smysl, ale nemohl jsem si pomoci. Podíval jsem se mu do očí a řekl jsem:

»Vy to opravdu nevíte? Přece ty, co jste ráčil pozorovat včera v noci.«

»A to byly manévry?« řekl se záviděníhodnou chladnokrevností a znovu se sklonil nad svými obálkami. »To přece byl ohňostroj. Přečtete si ranní noviny.«

Měl jsem něco říct, ano, měl jsem. Tím spíš, že v tu dobu jsem s ním byl v kanceláři sám. Ale copak můžu?

Když jsem se vrátil do »psi boudy«, bavili se tam všichni o nočních úkazech. Hostů přibývalo, přišel i Myrtilos a Pandareos. Pandareos měl rozepnutou blůzu a byl neoholený a unavený po noční službě. Myrtilos nevypadal o nic líp, protože celou noc chodil kolem domu, hlídal ho a čekal konec světa. Všichni drželi v rukou ranní noviny a debatovali o poznámce »našeho pozorovatele pod názvem Před velkým svátkem. Náš pozorovatel oznamoval, že Marathény se připravují k oslavě stého třiapadesátého výročí svého založení a že, jak se dověděl z obvykle dobře informovaných kruhů, včera v noci byl proveden zkušební ohňostroj, který mohli pozorovat obyvatelé okolních míst v okruhu dvou set kilometrů. Je to hrůza! Sotva Charón odjede na služební cestu, začnou jeho noviny ovládat příšerní pitomci. Stačilo by přece, aby si zkusili představit, jak by vypadal ohňostroj viditelný v okruhu dvou set kilometrů. Anebo - odkdy bývá ohňostroj doprovázen zemětřesením! Tohle všechno jsem okamžitě sdělil kamarádům, ale ti mi řekli, že sami vědí nejlíp, v jaké době žijeme, a nabídli mi Milétský věstník. Tam stálo černé na bílém, že včera v noci se mohli obyvatelé Milétu obdivovat nezapomenutelnému divadlu vojenského cvičení, při němž bylo použito nejnovější bojové techniky. »Co jsem vám říkal!« vykřikl jsem, ale Myrtilos mě přerušil. Vyprávěl, že brzy ráno se u jeho benzínové pumpy zastavil tirák od firmy Dálková přeprava, natankoval sto padesát litrů, koupil si dvě láhve autooleje a skleničku džemu a jako nejnovější tajnou zprávu mu sdělil, že včera v noci vybuchly z neznámých důvodů podzemní zásoby jaderného paliva. Zahynulo prý třiatdvacet strážců a celá noční směna a dalších sto sedmdesát devět lidí je nezvěstných. Všichni jsme žasli, jen potměšilec Paralos se agresivně dožadoval:

»A proč vlastně chtěl ten džem?«

To Myrtila dokonale zmátlo. »No jo, no jo. No dobrý, mě vynech, jo?«

Nám to taky bylo divné. Skutečně, co s tím měl co společného ten džem?

Kalais zasyčel, párkrát sebou trhl, ale nic z toho nebylo. A pak se zase jednou vyznamenal ten starý pitomec Pandareos.

»Dědci,« zařval. »Slyšíte? To nebyla žádná fabrika na výrobu raket, ale na výrobu marmelády, jasný? Tak co, co na to říkáte?«

Neříkali jsme nic.

»Podzemní fabrika na výrobu marmelády,« reagoval na to Paralos. »No, dědku, ty jsi teda dneska ve formě.«

Začali jsme poplácávat Pandarea po zádech a ozývaly se hlasy jako: »No jo, špatně jsi spal, kamaráde, hned je to znát! Mínótauros ti dal zabrat, jen co je pravda! Už bys měl jít do penze. Pane, nejvyšší čas!«

Jediný, kdo vzal Pandarea vážně, byl Myrtilos:

»Policista, a dělá jen paniku.«

»Pandareos je od toho, aby dělal paniku,« přisadil si Dimantos. A Polyfémus tomu nasadil korunu, jako vždy nevhodným způsobem. Tyhle útoky měly na Pandarea vliv jako na býka obklíčeného matadory. Stál jako vrostlý do země, vyvaloval oči a jen otáčel hlavu ve směru útoků. Když už toho měl dost, zapnul si blůzu stejnokroje na všechny knoflíky, vypnul hrud', zahleděl se nad naše hlavy a zařval:

»Tak už dost! Jménem zákona, rozejděte se!«

Myrtilos šel ke své benzínové pumpě a my ostatní do výčepu. Tam jsme si všichni poručili pivo. Slast, kterou si můžu dovolit až teď, v penzi. Protože v takovém malém městě, jako je naše, znají učitele všichni. Rodiče si bůhvíproč myslí, že učitel je divotvůrce a že je schopen svým příkladem zabránit dětem, aby šly v jejich stopách. Výčep je těmito lidmi doslova přečpaný od rána do noci, a když si dá učitel jedno jediné malé pivo, může si být jist, že druhý den je u ředitele na koberci. Ale já mám tuhle hospodu rád. Rád sedím v dobré pánské společnosti, rád si povídám, beze spěchu a na jakékoliv téma. Mám rád šum hlasů, z něhož se občas podaří zaslechnout kus rozhovoru, a zvonění sklenic za zády. Rád si poslechnu pěknou peprnou anekdotu a zahraj u mariáš - samozřejmě jen o malé částky a naprosto důstojně, a když vyhraju, poručím všem pivo. Tak je to.

Výčepní Iapetos nám přinesl pivo a my jsme začali řeči o válce. Jednonohý Polyfémus prohlásil, že jestli je tohle válka, už dávno by byla mobilizace. Potměšilec Paralos namítl, že kdyby to opravdu byla válka, už bychom teď nevěděli o světě. Nemám rád, když se mluví o válce, a nejraději bych byl řeč převedl na výši důchodů, ale co já můžu...

Polyfémus položil na stůl berlu a zeptal se Párala, co on tak ví o válce.

»Víš například, co je to bazuka?« zeptal se ho hrozivým hlasem. »Víš, co je to sedět v zákopu v palbě tanků a vůbec nevědět, že už máš dávno v kalhotách?«

Paralos namítl, že on o tancích a plných kalhotách sice nic neví, ale o atomové válce jsme tady všichni dobře informováni.

»Lehnout si nohama směrem k výbuchu a plížením vpřed k nejbližšímu hřbitovu,« řekl.

»Ty jsi byl vždycky civil a civil zůstaneš,« řekl jednonohý Polyfémus.

»Atomová válka, to je válka nervů, rozumíš? My útočíme na ně, oni na nás. A kdo má první plný kalhoty, ten prohrál.« Paralos jenom pokrčil rameny a tím Polyféma teprve dostal do ráže.

»Bazuky!« řval na celou hospodu. »Houfnice! Prásk - a máš plný kalhoty. Že je to tak, Apollóne?«

Konečně přestal řvát a ponořil se do vzpomínek na ty časy, kdy jsme spolu v zimě při sněhové vánici odráželi tankový útok. Tyhle vzpomínky nemůžu ani vystát. Pořád jen plný kalhoty. Nevím, snad to tak i bylo, nepamatuji se. Ale nerad se k tomu vracím. A Polyfémus je stejný omezenec jako tehdy. Opravdu nechápu, proč se musí pořád chovat jako zupák. O kterou část těla by ten člověk musel přijít, aby konečně zapomněl na svoje poddůstojnické výločky? Kdoví, proč to dělá. Snad že měl to štěstí a nedostal se do kotle jako já.

Nějak jsme to přetáhli, takže jsem se rozhodl tady rovnou poobědvat. U Íapeta se vaří obvykle dobře, ale tentokrát byla polévka cítit olivovým olejem, že jsem mu to musel říct. Ukázalo se, že chudáka Íapeta už třetí den bolí zuby, a to tak nesnesitelně, že ani nemůže pořádně ochutnávat jídla.

»Pamatuješ se, Foibe, jak jsem ti tenkrát vyrazil zub?« zeptal se ponuře. Jak bych se nepamatoval!

Bylo to v sedmé třídě, oba jsme pálili za Ífigeneiou a rvali jsme se kvůli ní každý den. Bože můj, jak je to dávno, jak jsou daleko ty časy, kdy jsem se prával kvůli holkám! Nedávno jsem se dověděl, že Ífigeneia teď žije na jihu, má nějakého inženýra a už je babičkou, a taky že má anginu pectoris.

Když jsem přicházel k Achillově lékárně, stál u domu pana Láomedonta jeho obrovský rudý bourák s neprůstřelnými skly a za volantem se rozvaloval a kouřil ten odporný mladík, který se na mě vždycky vytahuje. I tentokrát se ke mně natočil tak, že jsem byl nucen se vši důstojností přejít na druhou stranu ulice, abych si ho nemusel všimnout. Achilles seděl u pokladny a prohlížel si svůj Výzkum vesmíru. Od té doby, co získal tenhle modrý trojúhelník se stříbrným přetiskem, prohlížel si jakoby náhodou svou sbírku vždycky, když jsem měl přijít. Vidím do něj, a proto nic neříkám. I když po pravdě řečeno mi při tom vždycky srdce krvácí. Jediná útěcha je v tom, že má nálepku.

Taky jsem mu to řekl.

»Nic proti tomu, Achille, je to pěkná věc. Jenom škoda, že má nálepku.«

Řádně to s ním trhlo, ale jenom zahučel, že to jsou kyselé hrozny.

»Nedá se nic dělat, hochu,« řekl jsem klidně. »Nálepka je nálepka, s tím nehneš. Já osobně bych takovou známku za tuhle cenu nekoupil. Co bych s ní dělal, když je na ní nálepka? Je pravda, že někteří sběratelé jsou dost liberální, berou kdecu, známky ražené, i s nálepkami, ale podle mě to je neseriózní. Já je беру jenom kvůli výměně. Vždycky se najde prostáček, kterému je jedno, jestli je známka s nálepkou nebo ne.«

Já tě naučím, strkat mi pod nos stříbrný přetisk!

Ale jinak nám spolu čas ubíhal docela dobře. Achilles mě přesvědčoval, že včerejší ohňostroj byla vlastně zvláštní polární záře, která shodou okolností koincidovala se zemětřesením, a já jsem mu vyprávěl o manévrech a o výbuchu továrny na džemy a marmelády. Hádat se s Achillem je beznadějně. Každý snadno pozná, že ten člověk nevěří ani slovu z toho, co říká, ale hádá se do krve. Sedí tady jako špatně vyřezaný svatý, dívá se do okna a nepustí mě ke slovu: v tomhle městě nemám prý jenom já patent na přírodovědný rozum. Oni na farmácii měli taky předměty z exaktních věd, měl bych si to uvědomit. Ne, s mými kamarády je vyloučeno dospět k nějakému rozumnému závěru! Třeba takový Polyfémus. Ten nikdy nemluví k věci, pravda ho nezajímá. Jemu jde vždy jen o to, aby oponenta zastrašil. Dejme tomu, že se diskutuje o tvaru naší planety. Dokládám své tvrzení, že Země je kulatá, všeobecně známými argumenty, které zná každý vzdělaný člověk. Polyfémus zuřivě, ale neúspěšně polemizuje s každým argumentem zvlášť. Když přijdeme k otázce tvaru zemského stínu vrhaného na Měsíc, řekne Polyfémus najednou:

»Stín, stín... To ty tady vrháš zbytečnej stín. Raděj si nech vodendat tu bradavici pod nosem a na pleši si nech narůst vlasy!«

Nebo takový Paralos. Hádali jsme se o způsobech protialkoholní léčby. Než bys řekl švec, byli jsme u zahraniční politiky tehdejšího prezidenta a od ní se přenesli k problémům panspermie. Přičemž samozřejmě jsem o panspermii ani o zahraniční politiku neměl nejmenší zájem, kdežto alkoholismem trpěl Hermionin synovec a všichni v rodině trpěli s ním a kvůli němu. Ted' je v armádě jako vojenský lékař, ale tehdy, tehdy byl můj život jedna hrůza. Ano, alkoholismus je metla lidstva.

Náš spor tenkrát skončil tím, že Achilles vytáhl ukrytou lahvinku džinu a nalil každému skleničku. Achillovi obchod příliš nejde. Mám takový dojem, že nebýt madam Persefony, neměl by ani na ten džin. Dneska si zase poslala služebnou.

»Mohl bych nabídnout antigest,« šeptá Achilles s maximální delikátností, jaké je schopen.

»Ne, to ne, madam by prosila něco spolehlivějšího, prosím.«

Tak něco spolehlivějšího, no prosím. Potom přiběhl ještě kuchtík od Íapeta pro kapky na zuby, ale pak už nikdo, takže jsme si po chuti popovídali. Vyměnil jsem s Achillem růžový monument za jeho sérii Červeného kříže. Vlastně jsem Červený kříž nepotřeboval, ale Charón mi včera říkal, že mu včera přišel do redakce inzerát »Vyměním jakýkoliv běžný převrácený přetisk za Červený kříž«.

Musím přiznat, že je to sice divné, ale Charón je jediný člověk v naší domácnosti, který se mi kvůli mé vášni nesměje.

Když se to tak vezme, je to docela dobrý chlap a Artemis si počíná nejen nemorálně, ale i neprozřetelně. A ten Níkostratos!

Vrátil jsem se dnes domů v devět večer a vidím, že zase sedí na mé zahradě ve stínu, nelíbají se sice, ale přece jen, co je moc, to je moc. Šel jsem do zahrady, vzal jsem Artemidu za ruku a říkám tomu hejskovi: »Na shledanou, pane Níkostrate, dobrou noc!« Artemis se mi vytrhla a beze slova odešla. A ten drzý zhýralec se dá se mnou klidně do řeči, chce zahladit nepříjemný dojem z této scény, a říká mi klidně něco o doporučení městské rady, které je třeba přiložit k žádosti o penzi. A já stojím a poslouchám ho. Měl bych ho hnát holí po ulici, ale já ho poslouchám. To je ta moje zatracená delikátnost. A nejistota. Anebo je to doopravdy komplex méněcennosti. A ten darebák se najednou tak hnusně ušklíbne a povídá:

»A jak se má okouzlující paní Hermiona? Vy jste ale udělal terno, pane Apollóne. Takovou hospodyně bych si dal taky líbit.«

Krve by se ve mně nedořezal - nebyl jsem schopen slova. A ten chlap ani nečekal na odpověď - nakonec těžko by se ji dočkal - a s hlasitým smíchem vyšel na ulici. Zůstal jsem v temné zahradě.

Je to tak, nedá se nic dělat. Budu muset vztahy s Hermionou nějak srovnat. Já vím, že z toho nebudu mít žádný užitek, spíš naopak, ale pro klid duše a kvůli sousedům musí člověk něco obětovat.

3. června

Někdy dostávám opravdu strach, když si uvědomím, že záležitosti s mou penzí se téměř nehýbají kupředu. Mám pak takový tísnivý pocit a nic mě nebaví.

Ovšem když to rozvážím s chladnou hlavou, nemůže to skončit jinak než dobře. Za prvé jsem jako učitel pracoval třicet roků, nepočítám-li válečná léta. Přesněji třicet let a dva měsíce. Za druhé: učil jsem stále na jedné škole a v jednom městě, takže jsem nikdy nežádal o volno na stěhování a podobné věci a jen jednou, před sedmi léty, jsem si vybral neplacenou dovolenou. Vojenská služba a válka se snad nechápe jako změna působiště! Podle mých předběžných výpočtů prošlo mými rukama přes čtyři tisíce žáků, to jest skoro všechno nynější obyvatelstvo města. Za třetí, v posledních letech jsem byl vždy hodnocen jako kádrová rezerva, třikrát jsem zastupoval ředitele gymnázia v době jeho dovolené. Za čtvrté, nikdy jsem nedostal důtku, mám šestnáct čestných uznání z ministerstva, osobní dopis zesnulého ministra k mým padesátinám a také bronzovou medaili Za vynikající práci na poli národní osvěty. Celou jednu zásuvku ve stole mám plnou děkovných dopisů rodičů. Za páté - moje aproba: všichni se teď zbláznili do kosmu, takže astronomie je aktuální předmět. Myslím, že je to taky důvod. Takže když to tak vezmu kolem a kolem, jaképak pochybnosti? Kdybych byl ministrem, dal bych si hned první kategorii. Pane bože, to by mi docela stačilo. Vždyť já už toho tolik v životě nepotřebuju. Tři čtyři cigarety, skleničku koňaku, nějaké drobné na karty, a to je všechno. No a známky, samozřejmě. První kategorie, to je sto padesát měsíčně. Stovku dám Hermioně na domácnost, dvacet na knížku pro strýčka Příhodu a co zbude, bude moje. Takže zbude i na známky a na všechno ostatní. Snad si to zasloužím! Špatné je, že starého člověka nikdo nepotřebuje. Vyždímají ho jak citrón, a pak si dělej, co chceš. Poděkování, čestné uznání? Koho to dneska zajímá? A určitě se přijde na to, že jsem byl v zajetí. Ano, byl jsem v zajetí. Jak dlouho? Tři roky. To znamená, že došlo k přerušení působiště, dostanete svou třetí kategorii a nepřetěžujte naši administrativu... Kdybych tak měl nějaké známosti! Je pravda, že jeden můj žák, generál Alkimos, sedí pořád v Dolní sněmovně. Co mu takhle napsat? Musí se na mě pamatovat, měli jsme spolu spoustu takových drobných konfliktů, na které žáci tak rádi vzpomínají - jako dospělí. Určitě mu napíšu, určitě! Napíšu mu: Milý chlapče, tak to vidíš, už jdu do penze... Ještě nějaký čas počkám, a pak mu určitě napíšu.

Dneska jsem celý den seděl doma. Hermiona byla včera na návštěvě u tety a přivezla od ní balík starých známek. Měl jsem z nich velkou radost. To se nedá s ničím srovnat. Je to jako nekonečné líbáčky. Přišel jsem na několik výborných exemplářů, mají ovšem nálepky a budu je muset opravit.

Myrtilos si postavil na dvoře stan a žije v něm s celou rodinou. Chlubil se mi, že se takhle může sbalit a odjet za deset minut. Taky tvrdil, že spojení s Marathénami pořád ještě nebylo obnoveno. Určitě nemá pravdu. Opilý Mínótauros najel se svou cisternou na rudý automobil pana Láomedonta a porval se s šoférem. Oba je odvedli na stanici. Potom Mínótaura zavřeli, aby vystřízlivěl, a šoféra prý odvezli do nemocnice. Přece jenom je spravedlnost na světě. Artemis je potichu jako myška: co nevidět se má vrátit Charón. Já už Hermioně nic neříkám. Nějak to třeba dopadne. Kdyby mi tak dali první kategorii!

4. června

Právě jsem dočetl večerní noviny, ale pořád nic nechápu. Určitě se něco změnilo. Ale co? A co ty změny způsobilo? Noviny lžou, jako když tiskne.

Ráno jsem vypil kávu a šel jsem do naší »psí boudy«. Ráno bylo překrásné, teplo, jako v létě. (Teplota +18 °C, jasno, jižní vítr 1 m/sec podle mého anemometru.) Vyšel jsem na ulici a vidím, že Myrtilos se pachtí se stanem rozloženým na zemi. Zeptal jsem se ho, co to dělá.

»No jo, no jo,« odpověděl mi podrážděným hlasem. »Vy jste všichni moc chytrý. Tak jen sed'te a čekejte, až vás zapíchnou.«

Na Myrtila já nedám, ale přece jen mi přeběhl mráz po zádech.

»Tak co se stalo?« zeptal jsem se znovu.

»Marťanci,« odsekl a začal stan svinovat a pomáhal si při tom kolenem. Neporozuměl jsem mu hned, a možná proto ve mně to podivné slovo vyvolalo pocit něčeho strašného a neodvratného. Nohy pode mnou podklesly, takže jsem si musel sednout na stupátko nákladáku. Myrtilos mlčel, bylo slyšet jen jeho supění.

»Jak jsi to říkal?« zeptal jsem se.

Svinul stan, hodil ho na nákladák a zapálil si.

»Marťanci nás přepadli,« řekl šeptem. »Teď je s námi konec. Říká se, že Marathény vypálili do základů, deset miliónů mrtvých za jednu noc, dovedeš si to představit? A teď už jsou u nás na radnici. Teďka vládnou oni, takže to je konec. Už zakázali sít obilí, lidi říkají, že nám budou vyřezávat žaludky. Žaludky, na co potřebujou naše žaludky, dovedeš to pochopit? Na tohle já čekat nebudu, já svůj žaludek potřebuju pro sebe. Když jsem to všechno slyšel, řekl jsem si: tyhle nové pořádky nejsou pro mě, ať to tady vezme čert, já jedu k bratrově na farmu. Starou s dětma jsem už poslal autobusem. Chvilí tam pobudeme, porozhlédneme se a uvidíme.«

»Počkej,« řekl jsem, bylo mi jasné, že si vymýšlí, ale nohy se mi třáslы čím dál tím víc. »Počkej, Myrtile, co to povídáš? Kdo koho přepadl? Kdo co zapálil? V Marathénách je právě můj zeť!«

»Je po něm,« řekl Myrtilos soucitně a hodil špačka na zem. »Počítej s tím, že tvoje dcera je vdova. Pan tajemník má volnou cestu. No, já jedu. Sbohem, Apollóne. Vždycky jsme spolu dobře vycházeli. Odpusť mě si, co jsme si.«

»Pane bože!« volal jsem zoufale a z posledních slabých sil, »kdo tedy koho přepadl?«
»Mart'anci, Mart'anci,« řekl zase už šepem - »tam odtud.« Zvedl prst k nebi. »Přiletěli z komety sem dolů k nám.«
»Tak asi myslíš Mart'any, ne?« ptal jsem se dychtivě.
»No jo, no jo,« řekl a lezl do kabiny. »Ty jsi učitel, ty to víš líp. Ale mně je fuk, jak se jmenuje ten gauner, co mi chce vykuchat vnitřnosti.«
»Pane bože, Myrtilo,« povídám mu, protože mi konečně došlo, že fantazíruje. »To přece nejde. Vždyť jsi dospělý člověk, máš dokonce už vnoučata. Jak to můžou být Mart'ani, když na Marsu není život? To je vědecky prokázaný fakt, že tam není život!«
»No jo, no jo,« zabručel Myrtilos, ale bylo vidět, že jsem jeho přesvědčením otřásl. »Fakt jo?«
»Fakt, skutečně to tak je,« řekl jsem. »Zeptej se kterého chceš vědeckého pracovníka. Tohle ví každý školák!«
Myrtilos zachrchlal a vylezl z kabiny.
»Aby to čert vzal!« nadával a honil čepici po hlavě. »Tak komu mám věřit? Tobě nebo Pandareovi? Já už ničemu nerozumím.« Odplivl si a šel dovnitř.
Šel jsem taky domů, chtěl jsem zavolat na policii. Ale Pandareos neměl čas, Mínótauros vylomil mříž v cele a utekl a Pandareos musel organizovat honičku na uprchlíka. Ano, někdo skutečně přijel na radnici, asi před půldruhou hodinou, nějakí hlavouni, možná dokonce, že to jsou Mart'ani. Ale pokud jde o vyřezávání žaludků, nedošlo žádné hlášení ani pokyny, a vůbec, co je mi do Mart'anů, jeden takový Mínótauros je horší než všichni Mart'ani dohromady. Běžel jsem do »psí boudy«.
Skoro všichni kamarádi byli shromážděni pod radničním portálem a zuřivě se přeli o nějaké stopy v prachu. Všem bylo naprosto jasné, že jsou po nějakém Mart'anovi. Morfeus tvrdil, že takové zrůdy ani on, starý lazebník a masér, v životě neviděl.
»Pavouci jsou to,« vyprávěl, »obrovští chlupatí pavouci. Teda samci jsou chlupatí, samice jsou holé. Chodí po zadních nohách a předníma chytají kořist. Viděli jste ty stopy? To je, co? Docela vám dělají těma nohama jakoby dírky do země. To byli určitě oni, ty stopy jsou po nich!«
»Ale kdepak, o nohách nemůže být řeči,« rozhodně pronesl Silénos.
»Na Zemi je větší přitažlivost, tadyhle Apollón to potvrdí. Takže oni mají takové speciální pružinové chůdy a od těch jsou ty dírky.«
»Správně, chůdy,« nesrozumitelně potvrzoval tento názor Íapetos se zavázanou tváří. »Jenomže to nejsou chůdy na nohy jako naše. To je taková mašina, já to viděl v kině, jenže nejedí na kolech, ale na takových pákách jako na chůdách.«
»Zase se ten náš důchodní z toho vykroutil,« řekl jedovatě Paralos. »Minulej rok to bylo krupobití, předloni sarančata a teď si objednal Mart'any. Docela moderně to dělá, na úrovni, to se mu musí nechat, vždyť přece létáme do kosmu, že!«
»Já se na ty stopy nemůžu dívat,« dal se slyšet Morfeus. »Je to příšerný. Pojdte, kluci, jdeme se napít, co říkáte?«
Kalais, který sebou už dávno šil, trhal a syčel, nakonec řekl: »M-m-máme to a-ale d-d-dneska pěkné počasí, mládenci! J-j-jak jste se vyspali?« Kvůli té své vadě chudák zaostává za událostmi. A přitom je to veterinář, jako takový by se mohl k těm stopám vyjádřit.
»To víte, pánové, že Myrtilos už práskl do bot?« řekl Dimantos a pitomě se pochechtával. »Sbohem, Dimante, řekl mi, vždycky jsme spolu dobře vycházeli. Dej mi pozor na pumpu, a kdyby něco, tak ten benzín zapal, aby nepřítel nic nedostal.«
A tady jsem se opatrně zeptal, jestli je něco známo o Marathénách.
»Říká se, že Marathény shořely,« ochotně referoval Dimantos. »Prý odtamtud volali a nabádají ke klidu.«
Teď už jsem bezpečně věděl, že to všechno jsou nepodložené fámy, a rozhodl jsem se, že je budu ignorovat, když vtom se ozvalo vytí sirény policejního vozu. Všichni jsme se obrátili tím směrem.
Přes náměstí klíčkoval jako zajíc, zakopával a zase vstával rozcuchaný a opuchlý Mínótauros a za ním se hnál policejní obojživelný vůz, řízený samotným Pandareem. Pandareos jednou rukou řídil, v druhé držel pouta a ze všech sil něco vykřikoval.
»To je konec, má ho,« řekl Morfeus.
»To se ještě uvidí,« oponoval mu Dimantos. »Dívej se, co dělá.«
Mínótauros přiběhl k telegrafnímu sloupu a začal se škrábat nahoru. Ale Pandareos už byl dole z auta a chytil ho vzadu za kalhoty. Na pomoc mu z auta přiběhla nějaká nižší šarže a společnými silami strhli popeláře ze sloupu, srazili ho k zemi, nasadili mu pouta a strčil do obojživelníku. Pandareův podřízený pak odjel a jeho šéf se vydal k nám. Cestou si rozepínal blůzu a utíral čelo kapesníkem.
»Chytil ho,« obrátil se Morfeus k Dimantovi. »Vidíš, zase jsem měl pravdu.«
Pandareos k nám došel a zeptal se, co je nového. Byla mu předložena teorie stop po Mart'anech. Okamžitě si k nim přidržel a pohroužil se do studia. Dokonce jsem k němu mimovolně pocítil svého druhu obdiv: způsob, jakým prohlížel stopy, tak nějak ze strany, bez jakéhokoliv hnutí těla, měl bezesporu profesionální úroveň.
Dokonce jsem si chvíli myslel, že se to teď konečně objasní. Pandareos obcházel stopy, kroutil při tom mohutným zadkem, vecpaným do policejních kalhot, a pořád opakoval:
»Aha... To je jasný... Ano... Aha... Jasně...«
Netrpělivě jsme očekávali rozuzlení a mlčeli jsme, jen Kalais chtěl pořád něco říct, mlel sebou a syčel. Nakonec se Pandareos se supěním a vzdycháním napřímil, obhlédl náměstí, jako by tam někoho chtěl objevit, a úryvkovitě oznámil:
»Byli dva. Peníze odtáhli v pytli. Jeden má tu hůlku se špicí, druhý kouří astry.«
»Já taky kouřím astry,« přihlásil se potměšile Paralos a Pandareos na něj hned vrhl svůj pronikavý orlí pohled.

»Kteří dva,« zeptal se Dimantos. »Mart'ani?«

»Nejdřív jsem si myslel, že to nejsou naši lidi,« řekl Pandareos a nespouštěl při tom oči z Párala. »Napřed jsem myslel, že to jsou kluci z Milétu, ty já znám.«

Tady ho přerušil Kalais: »K-k-kdepak, toho na m-mašíně n-nedohoniš!«

»Tak co, jsou to Mart'ani, nebo ne?« nedal se Dimantos. Ale Pandareos, který jako vždy ignoroval přímé dotazy, si dál prohlížel Párala.

»Dej mi tu cigaretu,« řekl Pandareos Paralovi.

»A proč?« zeptal se Paralos.

»Zajímá mě tvůj skus a taky ještě kde jsi byl dneska ráno mezi šestou a sedmou.«

Podívali jsme se všichni na Párala a ten prohlásil, že podle jeho názoru je Pandareos největší pitomec pod sluncem, nepočítáme-li toho kretěna, co vzal Pandarea k policii. Byli jsme nuceni s ním souhlasit a začali jsme Pandarea plácet po zádech a provolávat:

»No jo, Pandaree, tys tomu dal ránu! Nepoznal jsi, že to jsou stopy po Mart'anech. Ale vlastně co bysme po tobě chtěli, víš? To víš, to nejsou popeláři!«

Pandareos pomalu rudl, když tu ze vrat radnice vyšel Polyfēmos a okamžitě nám zkazil náladu.

»Nestojí to za nic, dědci,« řekl ustaraně. »Mart'ani postupují, už mají Milét! Naši utíkají, pálí obilí a vyhazují za sebou mosty.«

Zase mi podklesly nohy a neměl jsem dokonce ani sílu dopotácet se k lavičce.

»Na jihu vysadili dvě divize parašutistů,« chraptivě pokračoval Polyfēmos: »Brzy budou tady.«

»Už tady byli,« řekl Silénos. »Mají speciální chůdy... Hele ty stopy...«

Polyfēmos se podíval na zem a otráveně řekl, že tohle přece jsou jeho vlastní stopy. Všichni jsme si ihned uvědomili, jak jsme byli hloupí, že jsme nepoznali Polyfēmovy stopy. Totiž ani ne tak Polyfēmovy, jako spíš stopy po jeho protěze. Mně osobně se opravdu ulehčilo. Když to došlo Pandareovi, zapnul si všechny knoflíky na blůze, postavil se do pozoru a začal řvát:

»Tak už dost! Rozejděte se! Jménem zákona!«

Šel jsem na radnici. Všude tam ležely nebo stály u zdí jakési placaté pytle, na chodbách kolem zdí, na odpočívadlech, a dokonce i v přijímací kanceláři. Z pytlů vycházela úplně neznámá vůně, okna byla dokořán, ale jinak bylo všechno jako normálně. Pan Níkostratos seděl u svého stolu a leštil si nehty. Sdílel mi s potlačovaným úsměškem, že služebně nemá právo se se mnou bavit o otázkách Mart'anů, avšak že mi na druhé straně může pozitivně oznámit, že pokud jde o výměr mého důchodu, těžko to má nějakou souvislost. Jistě je jen jedno: ode dneška bude u nás nevýhodné sít pšenici, ale zato velmi výhodné bude pěstovat tento nový druh obiloviny, který má podle jeho zpráv univerzální vlastnosti. V těchto pytlích jsou semena, která se ode dneška přidělují farmářům k osevu.

»A odkud máte ty pytle?« zeptal jsem se.

»Byly nám poslány,« lakonicky odpověděl Níkostratos.

Osmělil jsem se a zeptal se, kdo jim je poslal.

»Úřední místa,« odpověděl, vstal ze židle, omluvil se mi a svou strojeně nedbalou chůzí odešel do starostovy pracovny. Sebral jsem se tedy také a šel jsem do sekretariátu pohovořit si s písařkami a s vrátným. Bylo to divné, ale i oni mi potvrdili všechny ty pověsti o Mart'anech; neměl jsem z nich však pocit opravdové informovanosti. Tyhle řeči typu jedna paní povídala přímo nesnáším. Nikdo jim nevěří, ale každý je dává dál a přitom k nim něco přidá, takže pak nejjednodušší věci nabývají obldných rozměrů. Například Polyfēmos a jeho mosty vyhozené do povětří. Polyfēmos totiž přišel do sekretariátu přede mnou a písařky ho hned využily, aby jim opravil psací stroj. Polyfēmos pracoval a přitom bavil slečny vyprávěním o tom, jak přišel o nohu. Vtom se otevřely dveře a do sekretariátu vstoupil pan starosta. Zastavil se uprostřed místnosti a se zamyšleným výrazem pronesl záhadnou větu:

»Ano, přátelé, spálili jsme za sebou mosty.«

Pak se vrátil do své pracovny a objednal si obložené chlebičky a láhev fargoského piva. Polyfēmos začal okamžitě kombinovat a vyděšeným písařkám vysvětlil, že mosty se obvykle vyhazují při ústupu, aby se zpomalil postup nepřítele. Takže je to jasné: ustupujeme a pálíme za sebou mosty.

Takový nesmysl! Považoval jsem za svou povinnost vysvětlit písařkám a ostatním úředníkům, že záhadný výrok pana starosty neznamena nic jiného, než že bylo přijato rozhodnutí, které už nelze odvolat. Pozoroval jsem, že se všem ulehčilo, na některých tvářích však bylo vidět určité zklamání.

Ve »psí boudě« nikdo nebyl, Pandareos všechny vyhnal. Už jsem se uklidnil, a tak jsem se vypravil k Achillovi. Chtěl jsem mu jednak poreferovat o novinkách, jednak vysondovat možnosti prodeje své architektonické série. Možná že ji koupí, i když je ražená, čistou stejně nesežene. Vždyť bere známky i s nálepkami. Ale s Achillem nebyla řeč, i on jako všichni ostatní byl plný zpráv o takzvaných Mart'anech a na mou přímou nabídku odpověděl jen na půl úst, že si to rozmyslí. Ale když tak žvanil o Mart'anech, vyslovil, aniž si toho byl vědom, neobvykle závažnou myšlenku.

»Mart'ani, to je nová vláda, ne, Foibe? A nová vláda musí vydat nové známky, chápeš?«

Jak to, že taková samozřejmá věc nenapadla mě? První rozumnou akcí těchto mytických Mart'anů - ovšem pokud je na těch řečech aspoň trochu pravdy - by přece musela být emise vlastních známek nebo aspoň v krajním případě přetisk našich starých! Rychle jsem se rozloučil s Achillem a běžel na poštu. Tam samozřejmě po nových emisích ani vidu, ani slechu a na došlých dopisech byly pořád naše staré známky.

Kdy konečně přestane být člověk tak bláhový? Každý přece dobře ví, a já jako učitel astronomie nejlíp, že Mars má velmi řídkou atmosféru a drsné podnebí, a voda, která je nutnou podmínkou a základem života, tam vůbec není!

Domněnky o kanálech na Marsu patří dávné minulosti, z kanálů, které údajně vybudovaly rozumné bytosti, se vyklubal optický klam. Připadal jsem si vysloveně trapně a připomínalo mi to tu neblahou předloňskou aféru, když jednonohý

Polyfém os běhal po městě s brokovnicí a vykřikoval, že v hlavním městě utekl ze zoologické zahrady obrovský lidožravý mlok. Naletěl mu na to ovšem tehdy jen Myrtilos, který sebral celou rodinu, z baráku pobral, co se pobrat dalo, a vrátil se do města až za čtrnáct dní.

Necvičené šedé buňky mých nevzdělaných spoluobčanů, uspávané navíc monotónním tokem maloměstského života, docela přirozeně produkovaly při sebemenším vybočení z vyjetých kolejí fantastické vidiny. Náš zdejší svět je jako kurník za nočního spánku: stačí dotknout se nechtěně křídla některé leghornky pospávající na hradech a v tu ránu začne nepopsatelný zmatek, křik a kdákání, na všechny strany lítá peří, čmeláci a trus... Osobně jsem toho názoru, že život sám o sobě je dostatečně vzrušující - měli bychom si všichni šetřit nervy a nevěřit kdejaké povídačce. Četl jsem někde, že zabývat se nepodloženými pověstmi je zdravější než kouření, autor to dokonce měl statisticky podloženo. Taky tam ale bylo napsáno, že rozsah působnosti šeptandy a panikaření je přímo úměrný nevzdělanosti lidu, s čímž se dá souhlasit. I když na druhé straně musím přiznat, že i velmi vzdělaní lidé lehce nalítnou a podlehnou davové psychóze, takže jsou ochotni vrhat se spolu se šílejšími davy vstříc jisté záhubě.

Cítil jsem potřebu někomu se se závěry svých úvah svěřit, a tak jsem šel za kamarády do »psí boudy«. Všichni tam už byli a samozřejmě velmi bouřlivě debatovali. Moje úvahy nikdo neposlouchal, raději se nechávali unášet všemi těmi nepodloženými zprávami a vyvozovali z nich fantastické závěry. Všichni byli neobyčejně vzrušení, padala silná slova, veteráni řinčeli zbraněmi a do toho přišli vojáci, které právě propustili z kasáren osmaosmdesátého pěšího pluku. To, co vyprávěli, znělo naprosto neuvěřitelně.

Předminulou noc byl pro celý pluk vyhlášen poplach. Až do rána seděli vojáci v bojové pohotovosti prvního stupně v obrněných transportérech a nákladácích na nádvoří kasáren. Ráno byl poplach odvolán a včerejšek proběhl normálně. Včerejší noci se to však všechno opakovalo, jen s tím rozdílem, že ráno přiletěl vrtulníkem plukovník z generálního štábu, nechal nastoupit pluk na nádvoří, a aniž vystoupil z vrtulníku, pronesl dlouhý a naprosto nesrozumitelný projev, načež odletěl. Potom byl pluk rozpuštěn a vojáky poslali domů. Je ovšem nutno říct, že vojáci se už stihli u řádků pěkně namazat, takže jejich vyprávění bylo místy špatně rozumět, nehledě k tomu, že je každou chvíli prokládali zpěvem známé nevhodné písně Niobo, ó Niobo, poslechněte mě na slovo... Shodli se však na tom, že plukovník vůbec nemluvil o nějakých Mart'anech. V podstatě mluvil celou tu dlouhou dobu o dvou věcech: o vlasteneckých povinnostech vojáka a o jeho žaludečních št'rávách. Přitom tyhle dvě věci spojoval dohromady způsobem, který musel každý obdivovat. Vojáci sice nedokázali vysvětlit, v čem podle něho měla být spojitost mezi těmito tak odlehlými jevy, tolik však pochopili, že koho ode dneška seržant natchytá se žvýkačkou Narko nebo s cigaretou Opí, dostane deset s dekou, až zčerná. Velitel pluku taky okamžitě nařídil poddůstojníkům, aby ještě při nástupu provedli řádnou prohlídku ubikací a všechny cigarety a žvýkačky obsahující stimulanty zabavili. Víc už vojáci nevěděli a ani vědět nechtěli. Objali se v opileckém půlkruhu kolem ramenou a začali zpívat další sloku: Nioba, ó Nioba, ta stačila pro oba. Jejich hlasy i pohled nabyly na nebezpečnosti, takže jsme se rychle rozesoustupili a uvolnili jim cestu.

Zároveň se vzadu ozval hluk a hřmot. To se Polyfém os se svými berlemi a brokovnicí na zádech snažil vylézt na židli. Když se mu to povedlo, zařval, že generálové nás prodali, že jsme obklopeni špióny, že opravdoví vlastenci se musí semknout kolem praporu, protože jedině vlastenectví a tak dále. Tenhle Polyfém os nemůže existovat bez vlastenectví; bez nohy kupodivu ano. Využil jsem přestávky v jeho řeči, když si zapaloval cigaretu, aby povzbudil ztrhané hlasivky, a pokusil jsem se přátelům vysvětlit, že tohle všechno jsou nesmysly, na Marsu život není a být nemůže, což je vědecky dokázaný fakt. Nenechali mě však domluvit. Nejdřív mi Morfeus strčil pod nos ranní noviny z hlavního města s velkým článkem s názvem Je na Marsu život? V článku se všechny dosavadní znalosti o životě na Marsu probíraly velmi kriticky. Když jsem se však pokusil polemizovat i s jeho autorem, prodral se ke mně Polyfém os, chytil mě pod krkem a zachrptěl mi do obličeje:

»Tak ty budeš proti bdělosti a ostražitosti? Ty plešatej inteligente, ty hajzle, ty špióne mart'anskej?«

Takové jednání já ovšem nesnáším. Srdce mi začalo zběsile tlouct, ani jsem nebyl schopen volat o pomoc. To je ale sprost'árna! Tohle Polyfém osi nedaruju. Co si myslí? Nakonec jsem se mu vytrhl, řekl jsem mu, že je jednonohá svině, a šel jsem do výčepu.

Tam už sedělo několik kamarádů, kterým byl vlastenecký Polyfém osův řev stejně nepříjemný jako mně, jenže z jiného důvodu. Právě měli totiž v práci vedoucího městské spisovny Chrona. Jeden po druhém mu poroučel pivo, a tahali z něj rozumy o ranní návštěvě Mart'anů.

»Ale co pořád máte s Mart'anama,« říkal právě Chronos a mžoural očkama pod těžkými víčky. »To jsou Mart'ani za všechny prachy. Jeden se jmenuje Kalchás, druhý Eleus, oba jsou z jihu a mají takovýhle nosy!«

»No a co ten jejich stroj?« ptali jsme se jeden přes druhého.

»Ten stroj je černej a lítá. Ne, vrtulník to není. Prostě to lítá. Jak, jo, to nevím. Všichni dobře víte, že nejsem letec a lítání rozumím stejně jako vy. Takže jak mám vědět, jak a proč to lítá.«

Najedl jsem se, počkal jsem, až ho nechají být, pak jsem poručil dvakrát velký džin a sedl jsem si k němu.

»A co je nového ve věci penzí?« zeptal jsem se ho úředním tónem. Ale Chronos už nic nevnímal. Ze zavřených očí mu tekly slzy, jak do sebe převracel jednu sklenici za druhou jako automat. Už jenom blekotal:

»Mart'ani za všechny prachy... Jeden je Kalchás, druhý Eleus... Jo, černý, a lítá to... Ne, vzducholod'... Eleus, dyť ti to říkám... Ne, já ne, to pilot...«

Pak usnul.

Když do výčepu vtrhl Polyfém os se svou tlupou, demonstrativně jsem se zvedl a šel jsem domů. Myrtilos nakonec přece jen neodjel. Znovu si postavil stan a teď seděl u plynového vaříče a vařil si večeři. Artemis nebyla doma a Hermiona čistila koberce. Abych se uklidnil, dal jsem se do opravování zámek. Je to docela příjemný pocit, když člověk v něčem dosáhne opravdu vysoké úrovně. Pochybuji, že by někdo například rozeznal můj umělý lep od původního. Achilles určitě ne.

A teď co píšou dnešní noviny. Mám při jejich čtení v posledních dnech pocit neskutečnosti. Skoro v každém sloupci a na každé stránce se různí lékaři rozepisují o správné výživě. Nejpodivnější je, jak se tu brojí proti lékům, které obsahují opium, morfium a kofein. Takže když mě začnou bolet játra, mám trpět? Ve všech novinách jsou zrušeny filatelistické hlídky, o fotbale nikde ani slovo, zato všechny noviny a časopisy přetiskují rozsáhlou, ale naprosto nesmyslnou stat' o významu žaludečních šťáv. Je to napsáno jako článek v učebnici pro žáky páté třídy. A ani jedna zpráva od našeho zpravodaje v té nebo oné zemi, ani slovo o následcích posledního embarga. Místo toho jen stupidní diskuse o pšenici, je prý v ní málo vitamínů a snadno podléhá škůdcům, a jakýsi Marsyás, magistr zemědělských věd, dokonce dospěl k závěru, že tisíciletá tradice pěstování pšenice a jiných obilnin, jako je oves, kukuřice a proso, je prostě světový omyl lidstva. Jaké štěstí, že na jeho nápravu je ještě čas. Já osobně se v pěstování pšenice nevyznám, to přenechávám odborníkům, ale jedno je jisté: ten článek je napsán v nepříjemně přepjatém, až bych řekl podvrtném duchu. Hned se pozná, že ten Marsyás je z jihu, typický nihilista a křikloun.

Už je dvanáct a Artemis nikde. Domů se nevrátila a není ji vidět ani na zahradě. A přitom je ve městě plno opilých vojáků. Aspoň mohla zavolat. Pořád čekám, že přijde Hermiona a zeptá se mě, co je s Artemidou. Nemám tušení, co jí řeknu. A taky nemám takové rozhovory rád, těžko je snáším. Jenom se pořád ptám, kde jsem přišel k takové dceři. Nebožka žena byla neobyčejně tichá a skromná osoba, jenom jednou za celé manželství se zamilovala, do městského architekta, ale dlouho to netrvalo, dva tři dopisy a dost. A já sám jsem taky nikdy nebyl děvkař, jak by řekl Polyfémus. Dodnes vzpomínám na svou jedinou návštěvu u madam Persefony s odporem. Ne, takhle trávit volný čas, to není nic pro slušného člověka. Přece jen láska, i ta nejsmyslnější, nejtělesnější, je tajemství. A pokoušet se o lásku ve společnosti, před zraky jiných lidí, i když jde o dobré známé a vzájemně se podporující občany téhož města, ne, to není zdaleka tak zábavné, jak se o tom píše v některých knihách. Chraň bůh, že bych si o své Artemidě myslel, že se oddává bakchanáliím a orgiím, ale mohla zavolat. Jenom se divím svému zeti. Já bych se na jeho místě dávno vrátil.

Užuž jsem chtěl zavřít deník a jít spát, když mě něco napadlo. Začíná mi svítat, proč se Charón tak zdržel v Marathénách. Je to strašné, ale myslím, že vím, o čem jde. Totiž - že se rozhodli jednat. Teď si teprv uvědomuji pravý smysl všech těch schůzek v mém domě. Ti jeho podivní přátelé, co se neumějí chovat! Všichni ti technici a zámečníci s hrubými hlasy, co pijí whisky bez sody a kouří nejlacinější a nejodpornější doutníky. Ti křiklouni s nezdravou barvou obličeje, v džínách a malovaných košilích, kteří si nikdy neočistí boty! A všechny ty jejich diskuse o světové vládě, o nějaké technokracii, o těch nemožných ismech! A odmítání všeho, co zaručuje slušnému člověku klid a bezpečnost! Postupně se na to upamatovávám, a teprve teď začínám chápat, co se stalo. Ano, můj zeť a jeho společníci jsou extremisté, kteří právě teď vystoupili na veřejnosti. Všechny ty řeči o Marťanech jsou jen zkreslené ohlasy skutečných událostí. Spiklenci odjakživa používali tajemných, ohromujících slov - tihle si tedy říkají Marťani. Nebo je to třeba krycí název Výbor pro zvelebení planety Marsu, mohou si taky říkat marťanští obrozenci... Nebo ta skutečnost, že magistr zemědělských věd, který teď píše do novin, se jmenuje Marsyás! To by mohlo znamenat, že on je hlavou spiklenců. Není mi ovšem jasné, proč se vzbouřenci rozhodli likvidovat právě pšenici a proč se zajímají o tak nechutné věci, jako jsou žaludeční šťávy. Řekl bych, že je to kvůli zmatení veřejnosti a zametení stop.

Já se samozřejmě nevyznám v tom, jak se má organizovat puč nebo revoluce, ale na jedno bych se chtěl zeptat: Když nás hnali jako ovce do vymrzlých zákopů, když černokošiláci přepadali naše ženy v našich postelích - kde jste tehdy byli, páni extremisté? Určitě jste na sebe navěšeli metály a řvali s ostatními Ať žije vůdce! Když už ale musíte dělat převraty, proč je děláte tak nevhod? Komu si myslíte, že tím právě dnes prospějete? Mně? Nebo Myrtilovi? Nebo snad Achillovi? Proč nás nenecháte na pokoji? Jste všichni stejná banda, vy, páni důstojníci a praporčíci, i ten pitomec a vlastenec Polyfémus.

Zatracený ekzém, ten mi dává! Škrábu se jako opice na jarmarku. Nepomáhá nic, žádné kapky, mastičky ani vodičky. Lékárníci jsou podvodníci. Jenže já nepotřebuju léky, já potřebuju klid, ten mi chybí!

Ovšem když bude mít Charón rozum a protlačí se dopředu, mám první kategorii jistou!

5. června

Dneska jsem špatně spal. Nejdřív mě vzbudila Artemis, přišla v jednu. Už jsem byl pevně rozhodnutý, že si s ní promluvim, ale zase z toho nic nebylo. Políbila mě na tvář, a než jsem se vzpamatoval, zavřela se ve své ložnici. Musel jsem si samozřejmě vzít prášek. Usnul jsem, ale měl jsem nepříjemné sny a ve čtyři jsem byl vzhůru zase. Tentokrát to byl Charón. Všichni spí, ale on huláká, jako by byl doma sám. Vzal jsem si župan a šel jsem do haly. Pohled na mého zetě byl otřesný. Okamžitě mi bylo jasné, že převrat se nepodařil.

Charón seděl u stolu a hltavě pojídal všechno, co mu nosila ospalá Artemis. Na ubrusu byly rozloženy naolejované součástky nějaké střelné zbraně. Charón byl neholený, oči měl červené, nečesané a nemyté vlasy mu trčely na všechny strany a při jídle mlaskal jako nádeník. Sako neměl a podle všeho bez něho už přišel. V tomto pobudovi by věru nikdo nehledal hlavního redaktora nevelkého, ale váženého deníku. Košili měl potrhanou a uvalenou od hlíny, ruce špinavé, s ulámanými nehty, a na prsou bylo vidět ošklivé napuchlé škrábance. Nepovažoval ani za vhodné mě pozdravit, jen se na mě podíval svýma šílenýma očima a zavrčel s plnými ústy:

»Tak už je to tady. Zatracení hajzlové!«

Dělal jsem, že to divoké přivítání neslyším. Viděl jsem přece, že tento člověk není v pořádku. Začal jsem se však zase hrozně bát, nohy se mi rozklepaly a musel jsem si jít okamžitě sednout. Artemis se taky bála, ale snažila se ze všech sil to nedávat najevo. Ale Charónovi bylo všechno jedno, byla mu dobrá jen k tomu, aby na ni každou chvíli zavrčel:

»Chleba!« nebo »Koňak, ksakru!« nebo »Co je s tou hořčicí? Už jsem ti říkal nejmiň dvacetkrát!« Že by si s námi povídal, to se nedalo říct v žádném případě. Přemohl jsem se tedy, poručil jsem svému srdci, aby přestalo bláznit, a zeptal jsem se Charóna, jakou měl cestu. Odpověděl neurvale, že cestou rozbil někomu hubu, ale jak to teď vidí, tak ne tomu pravému. Pokusil jsem se změnit téma a navodit mírnější atmosféru. Zeptal jsem se tedy, jaké bylo v Marathénách

počasí. Podíval se na mě pohledem plným záští a zloby, sklonil se zase nad talíř a zachraptěl:

»Idioti s vylízaným mozkiem!«

Opravdu, nedalo se s ním o ničem rozumném mluvit. Pořád jen nadával a používal při tom těch nejhorších výrazů. A to jak při jídle, tak po něm, když odstrčil loktem nádobí a začal těma špinavýma rukama sbírat tu svou zbraň. Ještě dobře, že Hermiona má tak tvrdý spánek, ona prostě hrubost nesnáší. Všichni u něho byli svině, ale opravdu jsem nechápal, proč. Podle něho »všechny tyhle svině to dopracovaly se svejma sviňskejma charakterama tak daleko, že kdejaká nejposlednější svině si může se všema těma sviněma dělat co chce, a žádná z těch sviní nehne prstem, aby zabránila těm sviním v těch jejich sviňárnách«.

Chudák Artemis stála za ním, spínala ruce a po tváři jí tekly slzy proudem. Každou chvíli se prosebně dívala na mě, ale co já jsem mohl? Sám jsem potřeboval, aby mi někdo pomohl, střídavě jsem měl před očima mlhu a střídavě se mi dělaly před nima mžitky. Charón nadával, dál skládal součástky své zbraně, a když skončil, měl v ruce vojenský samopal. Nasadil si sumky s náboji a začal se ztěžka zvedat od stolu, přičemž rozbil dva talířky. Artemis, moje ubohá holčička, zbledla jako stěna a vrhla se k němu. Teprve teď Charón jako by trochu změkl:

»No tak, malá,« objal ji neobratně kolem ramen a konečně přestal nadávat, »já bych tě mohl vzít s sebou, ale nebylo by to nic pro tebe. Znáš tě přece jako své boty.«

Teď by měla Artemis něco říct, něco, co by se hodilo k situaci. Snad to byla telepatie: Artemis mu položila otázku, která podle mě byla opravdu nejdůležitější:

»Co teď s námi bude, Charóne?«

Hned mi bylo jasné, že z Charónova hlediska to právě nejvhodnější slova nebyla. Přehodil si samopal přes rameno, poplácal Artemidu po zadku, nepřijemně se ušklíbl a řekl:

»Buď klidná, děvenko, tobě se nestane nic novýho!«

A už se sbíral ke dveřím. To jsem ovšem nemohl dopustit. Bylo přece jeho povinností, aby nám všechno vysvětlil.

»Jen ještě chvíli, Charóne,« přemáhal jsem slabost, »opravdu, co teď bude? Co s námi udělají?«

Moje otázka ho rozzuřila k nepřičetnosti. Zastavil se ve dveřích, udělal půlobrat, začal pěstí a zuby a kopl do veřejí. Stál a hlasem staženým nenávistí říkal velice podivná slova:

»Kdyby se aspoň jedna svině zeptala, co má dělat! Ale to ne, všechny ty svině se ptají, pořád se jenom ptají, co s nimi oni udělají! Bud' te klidní, blahoslavení chudí duchem, vaše je království nebeské na Zemi!«

Práskl dveřmi a za chvíli byl z ulice slyšet zvuk jeho odjíždějícího auta.

Hodina, která následovala po jeho odjezdu, byla jako ze zlého snu. Artemis dostala něco jako hysterický záchvat, ale spíš to byl záchvat šíleného vzteku. Rozbílěla nádobí ze stolu, strhla z něj ubrus a mrštila jím do obrazovky televizoru, tloukla pěstmi do dveří a ječela nepřírozně vysokým hlasem:

»Tak já jsem u tebe pitomá! Já jsem podle tebe blbec! A ty? Co ty? Kašlu na tebe, dělej si co chceš! Já budu taky, budu si dělat, co chci! Rozumíš? Rozumíš?? Rozumíš??? Však ty ještě přilezeš! Ty se budeš přede mnou plazit...!«

A tak dál. Někdo by ji měl uhodit nebo polít vodou, tak se to obvykle dělá, ale já jsem bezmocně ležel na pohovce a nebyl tu nikdo, kdo by mi přinesl prášek. Skončilo to tím, že Artemis utekla k sobě a mě si ani nevšimla. Chvilí jsem ještě ležel, pak jsem se trochu vzpamatoval a dovlekl se nějak do své ložnice. Tam jsem se propadl do jakéhosi polovičního bezvědomí.

Ráno bylo deštivo a pošmourné. (Teplota +17°C, zataženo, bezvětrí.) Diskusi Hermiony s Artemidou o stavu obývacího pokoje jsem naštěstí zaspal. Je však zřejmé, že se pohádaly, protože obě chodí se zdviženými nosy. Na Hermioně bylo při snídani vidět, že by se mnou ráda zapředla rozhovor, ale nakonec si to rozmyslela.

Hned po snídani jsem se chystal jít do »psí boudy«, když se objevil poslíček a přinesl mi obsílku podepsanou Polyfémem. Zjistil jsem z ní, že jsem členem Městského protimart'anského sdružení veteránů a že jsem obeslán na desátou hodinu na náměstí Svornosti se zbraní střelnou, sečnou nebo bodnou a se stravou na tři dny. Co si myslí, ten dýzlák, že jsem nějaký bažant? Už z principu jsem samozřejmě nikam nešel. Od Myrtily, který pořád ještě bydlí ve stanu, jsem se dověděl, že už od rána jezdí na radnici farmáři pro pytle s novým obilím. Farmáři v tom vidí nějakou novou agrární aféru, ale protože po nich nikdo nechce ani peníze, ani písemné závazky, nevědí, co si o tom mají myslet. Sám Myrtilos mě najednou začal přesvědčovat, že žádní Mart'ani nejsou, protože na Marsu není život (jak rychle lidi zapomínají, komu vděčí za své poznatky!), a že to je prostě nová agrární politika. Přesto je schopen kdykoliv vyjet z města, ale zase na druhé straně si pro každý případ vzal pytel toho nového obilí. V novinách se zase píše o pšenici a o žaludečních šťávách. Jestli to tak půjde dál, odhlásím je. V rádiu je to stejné, jen na televizi se dá dívat, tam je to pořád jako před pučem. Pan Níkostratos přijel vozem až před náš dům, Artemis mu radostně vyběhla vstříc, nasedla a odjela. Nechci na to myslet. Snad to tak musí být.

Protože žvanění o pšenici a žaludečních šťávách pokračuje, vypadá to, že puč se podařil. Charón se zřejmě se svými kumpány pohádal, protože to neudělali tak, jak chtěl on, takže se podle svého zvyku dostal do opozice. Obávám se, že kvůli němu budeme mít ještě spoustu nepřijemností. Když takový blázen, jako je Charón, dostane do ruky samopal, tak střílí. Pane bože, budu já mít vůbec někdy klid?

6. června

Teplota +16°C, oblačno, jihozápadní vítr 6 m/sec. Opravil jsem anemometr.

Strašně mě trápí ekzém, musel jsem si ovázat ruce. Navíc mě trápí omrzlé uši. Určitě je to změnou počasí.

Mart'ani mě přestali zajímat. Můžou mi být ukradení.

9. června

Oko mě pořád bolí, slzí a nevidím na ně. Ještě že je to to levé, Achillovy obklady pomáhají jen málo. Achilles říká, že

modřina bude znát nejméně týden. Teď je červenomodrá, pak zezelená, zežloutne a nakonec zmizí úplně. Jsou to darebáci a bezcitní sprostáci. Uhodit staršího člověka, který se chce jen na něco zeptat! Jestli tedy Mart'ani začínají takhle, čím asi budou končit! Stěžovat si člověk nemá kde, nezbyvá než počkat, jak se věci vyvinou. Oko mě bolí tak, že se mně ani nechce vzpomínat, jakou jsem měl dnes ráno radost z krásného počasí. (Teplota +20°C, jižní vítr 1 m/sec, jasno.)

Po snídani jsem vylezl na půdu, abych si zapsal výsledky svých meteorologických pozorování, a ke svému údivu jsem zjistil, že pole za městem se nezeelenají, ale modrají. V dále se barva polí slévala s nebeským blankytem, takže horizont byl téměř neznatelný, přestože vzduch byl průzračný a po ranním oparu nebylo ani stopy. To nové marťanské osivo vzešlo tedy podivuhodně rychle. Zdá se opravdu, že zanedlouho úplně vytlačí pšenici.

Když jsem pomalu došel na náměstí, uviděl jsem něco zcela neobvyklého. Všichni štamgasti ze »psí boudy«, ale taky spousta občanů, kteří měli snad být v práci, farmáři a dokonce školáci se shlukli kolem tří velkých skřínových nákladáků, polepených plakáty a reklamními cedulemi. Vypadalo to jako cirkus, a taky když jsem přišel blíž, zvaly mě plakáty ke zhlédnutí vrcholné produkce provazochodců a dalších hvězd manéže. Nicméně Morfeus, který tu stál už dost dlouho, mi vysvětlil, že to není cirkus, nýbrž pojízdná dárcovská ambulance. Mají tam odčerpávací zařízení se sondami, u každého sedí chlap jako hora v bílém plášti a vyzývá každého, kdo vejde dovnitř, aby si nechal odčerpát přebytky. A dávají za to dost, desítku za docela malou skleničku.

»Jaké přebytky?« zeptal jsem se nechápavě.

No ovšem, to jsem si mohl myslet. Přebytky žaludečních šťáv. Celý svět se pomátl ze žaludečních šťáv.

»A ty šťávy tam odebírají Mart'ani?« informoval jsem se.

»Ale kdepak,« na to Morfeus, »pár zarostlých mániček. Jeden nemá oko.«

»No to přece nevadí,« řekl jsem, »když ti někdo poraní oko, tak budeš bez něj, ne? To je na Marsu stejné jako na Zemi.« Morfeovo žvanění mi lezlo na nervy, proto jsem tak reagoval. To jsem ovšem ještě netušil, jak prorocká slova jsem pronesl. Morfeus je ovšem kverulant:

»V životě jsem neslyšel o jednookých Mart'anech!«

Lidi kolem se k nám začali obracet a Morfeus v předtuše popularity a hrdý na pozornost, kterou vzbudil, začal předvádět své umění demagogické diskuse. O věci samé samozřejmě nic neví.

»To nejsou žádní Mart'ani!« vykřikoval. »To jsou obyčejní chuligáni z předměstí. Takových je tam dvacet na jednu hospodu!«

»Naše vědomosti o Marsu jsou tak skrovné,« říkám na to chladně, »že předpoklad, že Mart'ani vypadají jako mládenci z předměstských hospod, nijak neodporuje žádné vědecky zjištěné skutečnosti.«

»To je teda fakt,« vmísil se do rozhovoru můj soused, neznámý farmář. »To jste řekl velice správně, pane jánevímjaksejmenujete. Ten jednooký má ruce až po lokty tetované, samý nahý ženský! Teda když si vyhrnul rukávy a šel na mě s tou hadicí - řekl jsem si: ne, tohle není nic pro mě, a šel jsem pryč.«

»Tak co, co říká věda o tetování u Mart'anů,« ptá se Morfeus jízlivě. Chce mě popíchnout. Laciný trik, hodný svého holičského autora. S tím si na mě nepřijde.

»Profesor Zefyros, hlavní astronom marathénské observatoře,« říkám a dívám se mu pevně do očí, »ani v jedné ze svých četných prací neříká, že by takový zvyk na Marsu neexistoval.«

»To je fakt,« souhlasí se mnou farmář. »Voni mají brejle, voni vědí všechno líp než my.«

A Morfeus musel tohle všechno spolknout! Zamračil se, zaprskal a řekl: »Jdu na pivo...« Vymotal se z hloučku, ale já jsem zůstal a čekal, co bude dál.

Chvilí se nedělo nic. Všichni stáli, kulili oči a potichu si povídali. Farmáři a trhovci jsou nerozhodná sociální vrstva.

Potom se první řady pohnuly. Nějaký sedlák si náhle strhl slaměný klobouk z hlavy, uhodil s ním o zem a zařval:

»Hergot! Desítka, to jsou už nějaký prachy, ne? Já na to jdu!«

A s odhodlaným výrazem vylezl po dřevěných schůdkách do dveří maringotky. Zůstal v nich trčet, takže jsme viděli jeho zaprášená záda, plná plev. Co říkal, na co se vyptával a co se dověděl, jsme neslyšeli. Viděli jsme jen, že zpočátku stojí napjatě, potom se jeho postava jako by zhroutila, začal přešlapovat na místě, strkal ruce do kapes a nakonec se naklonil dozadu a několikrát pokýval hlavou. Potom opatrně vycouval a slezl ze schůdků, ale na nikoho se nepodíval. Sebral ze země klobouk, pečlivě ho očistil a vmísil se do davu. Ve dveřích ambulance se pak objevil člověk, opravdu vysoký a skutečně neměl oko. Nebýt bílého pláště, vypadal s černou páskou přes oko, s neholenou tváří a chlupatýma tetovanýmáma rukama jako zločinecký typ z podsvětí. Podíval se na nás zamračeně, pomalu si sroloval vyhrnuté rukávy, zapálil si a řekl hrubým hlasem:

»No, tak pojdte, na co čekáte! Desítka za odlivku! Za každou odlivku desítka! Co se namakáš, než vyděláš desítku! A tady jenom spolkneš hadici. A krátkou!«

Pozoroval jsem ho a nemohl jsem pochopit, jak vláda může být tak krátkozraká. Je přece jasné, že žádný občan, a tím mňi zemědělec, nesvěří svoje vnitřnosti takovéhle gorile. Vymanil jsem se z davu a šel jsem do naší »psí boudy«.

Tam byli už všichni kamarádi, všichni měli brokovnice a někteří dokonce bílé pásky na rukávech. Polyfemos, na hlavě starou vojenskou čepici, řečnil k davům a přitom se hojně potil. Z jeho řeči jsem vyrozuměl, že již nelze dále trpět zločiny Mart'anů, že všichni vlastenci úpí a cedí krev pod jejich jhem a že konečně nadešel čas pro rozhodnou odpověď. A všim jsou vinní dezertéři a zrádci, jako například známí vyžraní a prdelatí generálové, dále lékárník Achilles, zbabělec Myrtilos a odpadlík Apollón.

Zatmělo se mi před očima, když jsem slyšel tahle slova, ztratil jsem na chvíli schopnost promluvit a vzpamatoval jsem se, teprve když jsem zjistil, že kromě mě Polyfema nikdo neposlouchá. Ten jednoohý hlupák nikoho nezajímal, všichni se tlačili kolem Sílena, který se právě vrátil z radnice. Vyprávěl, že od nynějška se daně budou vybírat výlučně v žaludečních šťávách a že z Marathén přišel oběžník s převodníkem cen žaludečních šťáv na běžné platební jednotky.

Ode dneška budou mít žaludeční šťávy stejnou funkci jako peníze, a všechny banky a spořitelny jsou povinny měnit je za valuty. Jízlivec Paralos to hned komentoval:

»Ti to teda dopracovali! Zlatej poklad prochlástali a teď chtějí měnu podložit žaludečníma šťávama!«

»Jak to teda bude?« zeptal se Dimantos, »já tomu nerozumím. To si bude muset každý nosit s sebou nějakou nádobu, něco jako peněženku na šťávy? A co když jim třeba místo šťáv dám vodu?«

»Poslyš, Síléné,« řekl Morfeus, »tobě já dlužím pět pětáků, že jo. Tak já ti je vrátím ve šťávách, platí?«

A neobyčejně se rozveselil, protože věčně nemá peníze a denně pije na cizí účet.

»To jsou časy, kluci!« vykřikoval. »Jak si budu chtít dát do nosu, stačí jít do banky, vyndám jim tam přebytky, dostanu prachy na ruku a hurá do hospody!«

To už Polyfémus nevydržel a zařval:

»Koupili si vás! Prodáte jim napřed žaludeční šťávy, pak tělo a nakonec duši! Vy se tady rozprodáváte, a oni si klidně jezdí tamhle po náměstí, jako by byli doma na Marsu!«

A skutečně, náměstím právě projíždělo pomaličku a bez jakéhokoliv hluku velice podivné vozidlo. Nemělo to kola, nemělo to okna a ani dveře. Za ním s křikem a hvízdáním běžela parta kluků. Někteří se snažili chytit se vzadu, ale mašina byla úplně hladká, jako klavír, takže neměli kde. Velice zvláštní stroj.

»Patří to opravdu Mart'anům?« zeptal jsem se.

»No a čím by to bylo?« podrážděně odsekl Polyfémus. »Tvoje, ne?«

»Neříkám, že je to moje,« namítl jsem oprávněně. »Snad je u nás dost vozidel, která nepatří Mart'anům!«

»Však to taky já neříkám, ty starý střevo!« zařval Polyfémus. »Já jenom říkám, že Mart'ani jsou naši nepřátelé a že se přitom klidně projíždějí po našem městě, jako by byli doma. A vy jste se jim zaprodali!«

Jen jsem pokrčil rameny, protože jsem se nechtěl hádat, zato Sílénos řekl Polyfémovi klidně a rozvážně:

»Podívej se, Polyfème, ten tvůj křik mě už unavuje. A nejen mě. Podle mého názoru jsme my všichni splnili svou povinnost. Vstoupili jsme do tvého sdružení, vyčistili jsme si zbraně, tak co ještě chceš, ptám se?«

»Hlídky! Hlídky se musí postavit!« ječel hystericky Polyfémus. »Musíme začít dělat zátarasy! Nepustit Mart'any do města!«

»Ale jak to chceš dokázat?«

»Jdi do háje, Síléné, to je přece jasné! Stůj, kdo tam! Stůj, nebo střelím! A střelím!«

Tohle já nemůžu slyšet, tyhle khaki mozky. Je normální?

»No tak dobře, uděláme hlídky,« řekl Dimantos. »To přece nic není, ne?«

»To není naše věc,« řekl jsem rozhodně. »Tadyhle Sílénos ať řekne, že je to protizákonné. Na to je přece armáda. Ta má stavět hlídky a střelít!«

Já opravdu těžko snáším tyhle hry na vojáky, zvlášť když je pořádá Polyfémus. Je to normální psychopat. Pamatuji u se, jak jednou měla cvičení civilní obrana. Polyfémus tehdy o své újmě rozházel všude dýmovnice, aby nikdo nepřišel o požitky z otravných plynů. Kolik lidí se při tom přiotrávilo - úplná hrůza! On je poddůstojník, jemu nemá kdo co poroučet. Nebo zase jindy se připlétl do hodiny tělocviku, vynadal učiteli před dětmi hrozným způsobem a pak začal se svou jedinou nohou předvádět dětem slavnostní pochod. A až bude stát na hlídce, bude určitě střelít ze své brokovnice po všem, co se mu nebude líbit, dokud do města nepřestanou dovážet proviant. A docela určitě bude střelít po mart'anských vozidlech, takže Mart'ani obsadí město a pro výstrahu ho zapálí. Ale naši dědci jsou jako děti. Celí se třesou, aby mohli jít na hlídku. Demonstrativně jsem si odplivl a odešel jsem na radnici.

Pan Níkostratos si leštil nehty a na moje nesmělé dotazy odpověděl takto: Finanční politika vlády se v nových podmínkách podstatně mění. Velkou roli v peněžním oběhu teď sehraji takzvané žaludeční šťávy. Dá se předpokládat, že uvedené šťávy nabudou v nejbližší době stejné platnosti jako peníze. Někaké zvláštní nařízení o penzích zatím nevyšlo, ale dá se očekávat, že když daně se vybírají v žaludečních šťávách, tak i peníze se budou vyplácet stejným způsobem. Srdce se mi sevřelo, ale vzmuchl jsem se a zeptal se pana Níkostrata přímo, jestli se nedají jeho slova chápat tak, že takzvané žaludeční šťávy nejsou skutečné žaludeční šťávy, nýbrž jen symbol nové finanční politiky. Pan Níkostratos, který si dál prohlížel nehty, jen pokrčil rameny a řekl:

»Žaludeční šťávy jsou žaludeční šťávy, pane Apollóne!«

»Ale co já budu dělat se žaludečními šťávami?« zeptal jsem se ho zoufale.

»Vy přece dobře víte, že žaludeční šťávy potřebuje každý člověk,« zněla odpověď.

Teď už bylo zřejmé, že pan Níkostratos buďto nemluví pravdu, nebo jen něco napovídá. Byl jsem tak zoufalý, že jsem požádal o slyšení u pana starosty, ale ten mě nepřijal. Tak jsem odešel z radnice a přihlásil jsem se u Polyféma na hlídku.

Člověk, který třicet let poctivě pracuje na poli školství a národní osvěty, má přece právo projevit svou nespokojenost, jestliže mu jako odměnu za léta služby nabídnou odlivku žaludečních šťáv. A kdo to zavinil, to mě přece nezajímá. Já jsem proti anarchii, ale za svá práva jsem připraven bojovat i se zbraní v ruce. A i když každému musí být jasné, že můj protest je pouze symbolický, aspoň se všichni nad tím budou muset zamyslet. Jen ať vědí, že nejsem žádná onuce. Ovšem kdyby dárcovská střediska pořádně zorganizovali a kdyby banky a spořitelny skutečně platily za žaludeční šťávy tvrdou měnou, to by pak bylo něco jiného. Jenže takhle o tom mluvil jenom Sílénos a ten není směrodatný, je to důchodce jako já.

Naproti tomu Morfeus, který už vzal býka za rohy, nám s červenýma očima a s novou, čerstvě vytištěnou papírovou desítkou v ruce vyprávěl, že skříňové vozy s jednookým zdravotnickým expertem odjíždějí. Čili - žádný systém, přijeli a zase odjeli, kdo stihl prodat svoje přebytky - v pořádku, kdo ne - taky se nic nestalo. Podle mého názoru je to pobuřující.

Polyfémus mě určil na hlídku spolu s koktavým Kalaidem na náměstí Svornosti a v přilehlých ulicích od půlnoci do

dvou ráno. Dostali jsme pověření psané Silénovým vypsáním rukopisem. Polyfēmos mě dojatě poklepal po rameni a řekl:

»My jsme ta stará garda, Foibe, co? Co by si tihle podělaní ptáci bez nás počali! Já jsem věděl, že když přijde na věc, jdeš s náma!«

Objali jsme se a uronili pár slz. On Polyfēmos vlastně není zlý člověk, on prostě jen vyžaduje, aby ho všichni bez odmluvy poslouchali. Nakonec je to docela pochopitelné. Požádal jsem ho, aby mi dovolil odejít, a šel jsem k Achillovi. Hlídka je samozřejmě nutná věc, ale jsou i důležitější záležitosti. Co jsou to vlastně ty žaludeční šťávy, ptal jsem se Achilla. K čemu by je mohl kdokoliv používat? K čemu je to dobré, takový hnus? Achilles řekl, že žaludeční šťávy jsou nezbytné pro správné trávení potravy, ale jinak že jsou k ničemu. To jsem ovšem věděl i bez něj.

»Tak já ti nabízím velkou sérii žaludečních šťáv, měl bys zájem?« zeptal jsem se ho.

Řekl, že si to rozmyslí, a hned nabídl nezoubkovanou leteckou z osmadvacátého výměnou za moji neúplnou zoologickou zahradu. Je sice pravda, že nezoubkovaná je unikát, jenže tahle Achillova měla dvě nálepky a ještě nějakou mastnou skvrnu. Tak nevím.

Když jsem vycházel z lékárny, zase jsem viděl to marťanské vozidlo. Bez ohledu na dopravní předpisy jelo prostředkem ulice, ovšem rychlost to mělo jako chodec, takže jsem měl možnost si je řádně prohlédnout. Šel jsem totiž do hospody a měl jsem s ním společnou cestu. Můj první dojem se ukázal být správný, stroj se nejspíš podobal značně zaprášenému klavíru aerodynamického tvaru. Čas od času pod ním něco zapraskalo a vůz při tom vždycky maličko poskočil, bylo však zřejmé, že nejde o nedostatek, protože stroj se ubíral bez zastavení stále kupředu. Nemělo to okna ani dveře, ale nejvíc mě zaráželo, že to nemá kola. Bohužel, moje tělesná schránka mi nedovolovala, abych se sehnul tak nízko a věc řádně prozkoumal. Kdoví, snad to nakonec i kola mělo.

Stroj se náhle zastavil, a samozřejmě, zastavil před vilou pana Láomedonta. Živě si vzpomínám, že jsem si řekl: Na světě je určitá vrstva lidí, kterým je všechno jedno, starý prezident, nový prezident, nebo Marťani. K takovým lidem se každá vláda vždycky chová pozorně a uctivě, což si oni vůbec nezaslужují. Úctu tedy určitě ne. Ale pak se stalo něco naprosto neočekávaného. Domníval jsem se totiž, že teď konečně uvidím živého Marťana, a tak jsem se postavil stranou spolu s dalšími občany, kteří zřejmě uvažovali stejně. K našemu úžasu však z vozidla nevystoupili Marťani, nýbrž nějakí dobře rostlí a slušně vyhlížející mládenci v přiléhavých pláštích a se stejnými barety na hlavách. Tři z nich přistoupili k hlavnímu vchodu a zazvonili, zbylí dva se pohodlně opřeli o svůj stroj a zastrčili ruce hluboko do kapes pláštíků. Hlavní vchod se otevřel, ti tři vešli dovnitř a za chvíli bylo odtud slyšet nezvyklé zvuky, jako by někdo stěhoval nábytek a zároveň klepal koberce. Ti dva, co zůstali venku, si toho vůbec nevšimli. Setrvali dál ve svých pohodlných pozicích, jeden roztržitě pozoroval ulici a druhý zíval a prohlížel si nejvyšší poschodí vily. A nezměnili své postoje ani tehdy, když z hlavního vchodu pomalu a opatrně, jako slepý, vycházel můj trýznitel, šofér pana Láomedonta. Tvář měl bledou, ústa otevřená, skelné oči vytrěštěné a obě ruce si pevně tiskl na břicho. Sestoupil na chodník, udělal ještě pár kroků a pak si se sténáním sedl. Chvilí seděl, ale čím dál tím víc se nakláněl, až se svalil na stranu, skrčil se, několikrát zaškubal nohama a zůstal bez pohnutí ležet.

Musím se přiznat, že jsem ze začátku ničemu nerozuměl. Všechno to proběhlo naprosto klidně, jakoby v pracovním ovzduší, na pozadí každodenního života města, takže člověk měl dojem, že to ani jinak být nemůže. Nepocíťoval jsem žádné znepokojení a nic mě nenutilo k dotazům. Ti mládenci přece vypadali tak slušně a upraveně, že se jim nedalo nevěřit... Právě jeden z nich roztržitě pohlédl na ležícího řidiče, zapálil si a znovu se zadíval do oken nejvyššího poschodí. Měl jsem dokonce dojem, že se usmívá. Potom bylo slyšet kroky a ze dveří vyšel celý zástup. Nejdřív šel jeden z těch mláďenců v přiléhavých pláštích a utíral si obličej kapesníkem. Pak pan Láomedón v nádherném orientálním županu, bez klobouku a s pouty na ruce. Jako další se objevil druhý z těch mláďenců a v chůzi si sundával rukavice. Průvod uzavíral třetí mladík, který nesl celou hromadu zbraní. Pravou rukou tiskl k tělu tři nebo čtyři samopaly, v levé nesl několik pistolí pověšených za lučičky na prstě, a přes každé rameno měl přehozený lehký kulomet. Na pana Láomedonta jsem se podíval jen jednou a úplně mi to stačilo. Dodnes mám z toho pohledu nepříjemný pocit vlhkosti, lepkavosti a červeného hnusu. Celý průvod pomalu přešel chodník a zmizel v útrobách stroje. Oba mládenci, kteří hlídali venku, se líně odlepili od lesklého povrchu vozidla, přistoupili k ležícímu šoferovi, vzali ho za ruce a za nohy, trochu ho rozhoupali a vhodili ho zpátky do chodby. Potom jeden z nich vytáhl z kapsy nějaký papír a pečlivě ho přilepil vedle zvonku. Vozidlo se hned nato rozjelo opačným směrem a oba mladíci, tvářící se naprosto normálně, zamířili k našemu hloučku. Uctivě jsme se před nimi rozestoupili, oni prošli a zmizeli za rohem.

Když jsem se vzpamatoval a nabyl schopnosti pohybovat se a uvažovat, uvědomil jsem si, že tohle jsem už prožil. Bylo to šokující. Přitom bylo vidět, že stejný pocit mají i ostatní. Ano, tohle tady už bylo.

Všichni jsme se nahrnuli před vchod do vily, ale nikdo se neodvážil vejít dovnitř. Nasadil jsem si brýle a přes hlavy ostatních jsem četl prohlášení, nalepené pod zvonkem. Stálo na něm:

»Narkotika jsou jed a hanba národa! Nadešel čas s nimi skoncovat! My s nimi skoncujeme a vy nám v tom pomůžete. Budeme nemilosrdně stíhat každého, kdo bude prodávat nebo přechovávat drogy!«

Kdyby se taková událost týkala kohokoliv jiného, byli by zde shromáždění občané jistě neobyčejně výmluvní. V případě pana Láomedonta jsme se však omezili na mnohoznačná citoslovce a výkřiky údivu, protože nikdo z nás se ještě nezbavil strachu ze všemocného pána města a okolí.

»No ne! To je, co? Ha, ha, ha! Teda, pánové...«

Někdo šel volat na policii a pro doktora. Doktor přišel první a hned šel dovnitř k šoferovi. Potom přijel Pandareos v policejním obojživelníku. Chvilí přešlapoval před vchodem, přečetl si několikrát marťanskou vyhlášku, poškrábal se na krku, a dokonce i nahlédl do dveří, ale dovnitř se neodvážil, přestože ho k tomu doktor podrážděně vyzýval a nešetřil při tom nevybíravými výrazy. Pandareos se náhle obrátil, rozkročil se, zastrčil ruce za opasek a nafoukl se jako krocan. Ted, za přítomnosti policie, se totiž dav začal víc osmělovat a bylo slyšet adresnější výkřiky:

»Tak takhle se to dělá, co...? No tak, teď je konečně vyřízenej... Ale jsou to novinky, kamarádi, že jo...?« Nelíbilo se mi, jak se situace vyvíjí, a už bych byl odešel, ale zvědavost mi nedala. Nakonec se na Pandarea obrátil Silénos s přímou otázkou:

»Tak co, Pane, spravedlnost nakonec přece jen zvítězila, že? Přece jen jste se rozhoupali...«

Pandareos zaťal zuby, chvíli se rozmýšlel a pak neochotně řekl:

»Neřekl bych, že tohle je naše práce.«

»Jak to? A čím tedy?«

»Řekl bych, že to byli četníci z Marathén,« pronesl Pandareos hromovým šepetem a rozhlížel se přitom kolem sebe.

»To určitě! Četníci v marťanské mašině,« ozývalo se z hloučku. »Tak kdo to byl podle vás? Snad ne samotní

Marťani!«

»Hej vy tam! Co to tam povídáte o Marťanech? Dejte si pozor, já vás varuju!« Pandareos se nafoukl ještě víc, ale to už si ho zase jednou nikdo nevšímal. Teď každý spěchal, aby konečně mohl říct, co si opravdu myslel.

»Mašina jo, ta byla marťanská, ale oni teda Marťani nebyli, ta je jednou jistý...! No jo, chovají se úplně jako lidi...! To je fakt, co je Marťanům po drogách, ne...? Hele, starej, vždyť to znáš, ne, nový koště a tak dále...! A co mají pořád s těma šťávama, co s nima chtějí dělat...? Ne, přátelé, to nebyli lidi, na to byli moc klidní a vůbec přece nemluvíli! Já si myslím, že to byli Marťani...! Byli jako stroje, že...? Správně, stroje. Roboti, to je ono! Proč by si Marťani měli špinit ruce? Ti mají dost jiné práce...«

Pandareos to nevydržel a vmísil se do debaty s vysvětlením:

»Kdepak, to nejsou roboti! To je teď taková novinka. K četnictvu teď berou jen hluchoněmý, aby se nevyneslo nějaký státní tajemství.«

Tato hypotéza vyrazila přítomným dech, brzy se však vzpamatovali a velmi jedovatě Pandarea napadali. Nic z toho si ovšem nepamatuju. Ale co říkal Paralos, to se mi líbilo. Je prý pro to, aby se k policii brali hluchoněmí, ale ne kvůli zachování státního tajemství, nýbrž proto, aby občané, kteří se opravdu ničím neprovinili, byli uchráněni před žvásty, kterými jsou z úst těchto úředních osob zahrnováni. Pandareos, který si už rozeplnul blůzu, ji zase rychle zapnul, nadmul se a zařval:

»Tak dost! Už je toho dost! Jménem zákona - rozejděte se!«

A tak jsme se bohužel museli rozejít, ačkoliv právě přijela sanitka z pohotovosti. Jenže ten starý idiot Pandareos se tak rozzuřil, že jsme mohli jenom zdálky pozorovat, jak z podjezdu vynášejí raněného šoféra a zároveň s ním dvě další těla. Byla to záhada, dodnes jsme se nedověděli, kdo to byl.

Všichni moji přátelé důchodci se vrátili do hospody, já taky. Za pultem se tam už nenuceně rozložili ti dva mládenci v přílehlavých pláštích, co odešli od Láomedóntovy vily pěšky. Stejně jako předtím chovali se oba naprosto klidně a nepromluvíli ani slova; jen pili džin a roztržitě se rozhlíželi po hostech. Poručil jsem si oběd, a když jsem ho dostal, pozoroval jsem při jídle, jak se ti nejzvědavější z naší party pomalu přibližují k oběma mladíkům. Bylo to k smíchu: amatér Morfeus se jich vyptával, jaké je dnes v Marathénách počasí, a Paralos, který na všechno šel vždycky od lesa, jim rovnou poručil každému koňak. Mládenci však jako by ani nikoho neviděli, obraceli do sebe jednu skleničku za druhou, ale k řeči se pořád neměli. Nesmáli se vtipům, nereagovali na nářázky a otázky jako by ani neslyšeli. Nevěděl jsem opravdu, co si o tom mám myslet. Na jedné straně jsem je musel obdivovat, jak se dokážou ovládat, jak jsou dokonale lhostejní ke všem těm směšným pokusům vtáhnout je do rozhovoru. Na druhé straně jsem se začínal klonit k myšlence, že to jsou skutečně marťanští roboti, že odpudivý vzhled nedovoluje Marťanům ukázat se před námi v pravé podobě. A nakonec mě i napadlo, že to jsou možná opravdu Marťani - vždyť o nich vůbec nic nevíme! Moji přátelé se už přestali bát, shromáždili se kolem obou mláďenců a už bez jakéhokoliv ostychu si prohlíželi jejich tváře a někdo se dokonce odvážil osahávat materiál jejich plášťů. Všichni už teď byli přesvědčení, že mají před sebou roboty. Ípeta to i dost zneklidnilo. Naléval mi koňak a úplně bez nálady říkal:

»Roboti - to bych snad poznal, ne? Vypili každý dva koňaky, vykouřili dva balíčky cigaret - to že jsou roboti? A kdo to teda bude za ně platit?«

Vysvětlil jsem mu, že program robota zaměřený na pití lihovin a kouření cigaret bude nepochybně počítat i s nějakým druhem platby za to, co robot spotřebuje. Ípetos se uklidnil, ale vtom se u pultu strhla rvačka.

Jak se později vysvětlilo, vsadil se potměšilec Paralos s hlupákem Dimantem, že Dimantos přitiskne hořící cigaretu údajnému robotovi na ruku a že se nic nestane. Jak se tento předpoklad splnil, to jsem viděl na vlastní oči. Z hloučku kolem barpultu, v němž neutuchala veselá nálada, vyletěl nejdřív jako zátka z láhve Dimantos, proběhl pozpátku celým sálem, a jak pletl nohama, shazoval stoly a židle, až nakonec dopadl v rohu na zem. Totéž se opakovalo s Paralem, jenže ten skončil v opačném rohu. Moji přátelé se rozprchli, jako když střelí do hejna holubů. Protože jsem předtím nic neviděl, zíral jsem nechápavě na oba mládence, kteří stejně jako předtím seděli na svých stoličkách a zádumčivě, ve stejném rytmu zvedali k ústům skleničky s koňakem.

Parala a Dimanta odtáhli za závěs a pokoušeli se je vzkrísit. Sebral jsem svou sklenici a šel jsem se na ně podívat. Dimantos se už vzpamatoval, tvářil se připitoměle a ohmatával si celé tělo. Paralos se ještě neprobral, ale už do něho lili džin a zalévali ho sodovkou. Vedle něho stála pokojská s ručníkem a studenou vodou, aby mu dala obklad, až se probudí z mrákot. Tam jsem se dověděl, jak to všechno bylo, a souhlasil jsem s ostatními, že Paralos je provokatér a Dimantos hlupák, téměř tak velký hlupák jako Pandareos. Moji přátelé mluvili velmi rozumně, jenže bohužel se svými názory nemínili řídit. Vzali si totiž do hlavy, že to tak nenechají. Polyfemos, který se doposud dost držel v pozadí, prohlásil, že tohle bude první bojová akce našeho sdružení. Na tyhle čápy si počkáme, až půjdou z hospody, sliboval, a hned začal udílet rozkazy, kdo kde bude stát a koho a kam má bít. Ihned jsem se od tohoto nápadu distancoval. Za prvé jsem vůbec proti násilí a nemám vůbec bojovného ducha. Za druhé mi tehdy nebylo jasné, čím se ti chlapi vlastně provinili. A konečně - vůbec jsem neměl v úmyslu se s nimi přát, chtěl jsem si s nimi pohovořit o svých

záležitostech. Potichu jsem vyšel zpoza závěsu, vrátil jsem se ke svému stolku a tím začala moje potupná a pokořující historie.

Avšak i když se dnes dívám na události toho dne už docela jinýma očima, musím konstatovat, že jsem postupoval správně a že mi není možno nic vytknout. O těch mládencích jsem si říkal: nejsou od nás, vypadají na lidi z hlavního města, soudě podle toho, že přijeli v mart'anském vozidle. Kromě toho skutečnost, že se zúčastnili likvidace pana Láomedonta, svědčí o tom, že jsou to lidé vysoce postavení - na pana Láomedonta by stěží posílali obyčejné pěšáky. Z toho všeho pro mě vyplynulo, že tihle mladíci jsou určitě dobře obeznámeni s novými poměry a mohli by mi povědět hodně o tom, co mě zajímá. Já, malý člověk, na kterého se vytahuje i řidič pana Láomedonta a kterého městský tajemník odmítá řádně informovat, já si přece nemohu nechat ujít příležitost získat pravdivé informace od lidí tak významných. A na druhé straně ti hoši vůbec nevypadali nebezpečně. To, že s panem Láomedontem a jeho tělesným strážcem zacházeli poněkud drasticky, mě neznepokojovalo. Byla to přece jejich povinnost, a potom, šlo o pana Láomedonta, který už dávno měl dostat, co mu patří. Pokud jde o incident s Paralem a Dimantem - přátelé, Dimantos je hloupý a Paralos je schopný svými zlomyslnostmi přivést k zruinosti kohokoliv. A to nemluvím o tom, že já osobně bych nikomu nedovolil, aby se o mně vyjadřoval jako o robotovi a pálił mi ruku hořící cigaretou.

Takže když jsem dopíjel svůj koňak a pak si to namířil k oběma mládencům, byl jsem si naprosto jist úspěchem. Rozhovor s nimi jsem si naplánoval a promyslel do všech detailů, přičemž jsem vzal do úvahy jejich povolání, jejich náladu po právě proběhlém incidentu i jejich povahové vlastnosti, to jest především uzavřenost a to, že vůbec nemluví. Nejdřív jsem je chtěl požádat, aby mým spoluobčanům prominuli jejich nevhodné chování. Potom bych se představil, vyslovil bych naději, že je moje přítomnost neobtěžuje, a pak bych je upozornil, že Íapetův koňak nepatří k nejlepším, protože hospodský ho pančuje levnějšími druhy. Nabídl bych jim z vlastní lahvičky a pohovořili bychom o počasí v hlavním městě. Potom bych opatrně a nenápadně přešel k tematice, která mě zajímá. Šel jsem tedy k barpultu. Jeden z nich byl plně zaujat tím, že si zapaloval cigaretu, druhý se otočil od pultu a se zájmem, jak se mi zdálo, pozoroval, jak se k nim blíží. Obrátil jsem se tedy přímo na něj - nazvedl jsem klobouk a řekl: »Dobrý večer.« A ten mladík na to tak nějak líně pohnul ramenem - a v témž okamžiku jsem měl pocit, že se mi v hlavě roztrhl granát. Dál si nic nepamatuju. Víím jenom, že jsem pak dlouho ležel vedle Párala za závěsem, polykal džin a zapíjel ho sodovkou a někdo mi přikládal na oko ubrousek, namočený ve studené vodě. A tak se teď ptám sám sebe: Co všechno ještě přijde? Uhodili mě, a nikdo se mě nezastal, nikdo neprotestoval. Všechno se opakuje. Už zase mladíci vzbuzující hrůzu mlátí pokojné občany. A když mě Polyfémós přivezl ve svém invalidním vozítku ke mně domů, moje dcera, lhotejná k mému osudu jako všichni ostatní, se klidně líbala na zahradě s panem městským tajemníkem. Ale ne, i kdybych byl věděl, jak to skončí, byl bych se pokusil o ten rozhovor s nimi. Byl bych opatrnější, nepřiblížoval bych se k nim, ale - vždyť od koho jiného se může člověk dovědět, co se děje! Musím přece myslet na stáří! Učit už nejsem schopen, ani kondice nechci dávat, a prodávat dům, v kterém žiju tolik let - ne, to ne! Mám strach z budoucnosti a chci být klidný, proto se ptám.

8. června

Teplota +17 °C, polojasno, jižní vítr 3 m/sec. Sedím doma, nikam nechodím, s nikým nemluvím. Otok se zmenšil, zhmožděnina už skoro nebolí, ale vypadám pořád přímo strašně. Celý den jsem si prohlížel známky a díval se na televizi. Ve městě je všechno při staré. Včera v noci vzala naše zlatá mládež útokem podnik madam Persefony, obsazený vojáky. Říká se, že to byla bitva podle všech pravidel. Pole nakonec opanovala armáda. Jo, to nejsou nějací Mart'ani ze sci-fi! V novinách pořád nic. O embargu ani slovo, mám dojem, že ho úplně zrušili. Je tam dost podivné prohlášení ministra obrany, v kterém se tvrdí, že naše účast v mezinárodním Obranném paktu nás neúměrně finančně zatěžuje a není zdaleka tak důležitá, jak by se na první pohled zdálo. Zaplat' pámbůh, konečně mu to po těch jedenácti letech došlo! Ale hlavně se píše o farmáři jménem Perifantos, který se vyznačuje tím, že je schopen vyprodukovat až čtyři litry žaludečních šťáv, aniž jsou patrné nějaké nepříznivé změny na jeho organismu. Všichni se rozplývají nad jeho životem, naplněným těžkou prací, v televizi se střídají interview s tímto zázrakem dnešní doby se záběry z jeho života. Je to hranatý, hrubý chlap kolem pětáctýřičítky, bez jakékoliv známky inteligence. Nikdo by při pohledu na něj neřekl, jak významný je to člověk. Pořád dokola omílá, že každé ráno sní pár kostek cukru nalačno. Budu to muset zkusit. Málem bych zapomněl. V místních novinách je článek veterináře Kalaida o škodlivosti narkotik. Kalais tam přímo píše, že pravidelná aplikace narkotik u skotu je škodlivá z hlediska možností extrakce žaludečních šťáv. Dokonce uvádí i graf. Zajímavé je, že se mi jeho článek strašně špatně čte. Je to sice vytištěno černé na bílém, ale já ho vidím při čtení před sebou a pořád se nemůžu zbavit dojmu, že Kalais koktá, i když píše. Jinak to všechno, celá ta kampaň, ukazuje, že pana Láomedonta sebrali proto, že bránil občanům v klidném vylučování žaludečních šťáv. Začínám mít pocit, že žaludeční šťávy se stávají úhelným kamenem státní politiky. To tady tedy ještě nebylo. Ale koneckonců, proč ne? Hermiona přišla od přítelkyně a říkala, že v bývalé vile pana Láomedonta se buduje stálé dárcovské středisko pro konsolidovaný příjem žaludečních šťáv. Jestli je to pravda, pak je to v pořádku a oni mají mé sympatie. Vždycky jsem byl pro stálost a konsolidovanost. Jen ty známky, moje milé známky. Jen vy mě nikdy nerozčilíte.

9. června

Teplota +16 °C, skoro zataženo, přehánky. Otok zmizel úplně, ale okolí oka se zabarvilo do hrůzostrašné zeleně. Což ostatně Achilles předvídal. Ven nemůžu, každý si ze mě dělá jen hloupou legraci. Ráno jsem volal na radnici, ale pan Nikostratos ráčil být v humorné náladě, takže jsem se o penzích nic nedověděl. To mě samozřejmě rozčililo. Pokusil jsem se uklidnit svou sbírkou, ale dnes mi nepomohly ani známky. Poslal jsem si tedy Hermionu do lékárny pro něco na uklidnění, ale ta se vrátila s prázdnýma rukama. Achilles totiž dostal zvláštní obězník, podle kterého může uklidňující prostředky vydávat pouze na recept městského lékaře. Rozčilil jsem se znovu a volal jsem mu, chtěl jsem mu vynadat,

ale pak jsem nad ním mávl rukou. On za to ostatně nemůže. Všechny léky obsahující narkotika jsou přísně zúčtovatelné a hlídá si je policie i zvláštní odbor na radnici. Co se dá dělat, když se kácí les, lítají třísky. Nalil jsem si tedy koňak, přímo před očima Hermiony. Pomohlo to. Dokonce líp než prášky. A Hermiona ani nemrkla.

Ráno se k Myrtilovi, který stále bydlí ve stanu na zahradě, vrátila rodina. Měl jsem z toho docela radost, byl to neomylný příznak toho, že situace se stabilizuje. Ale odpoledne najednou vidím, že je Myrtilos znovu všechny cpe do autobusu. Co se děje?

»No jo, no jo,« Myrtilos na to způsobem sobě vlastním, »vy jste všichni moc chytrý, jen já jsem pitomej.« Bylo to tak: ve »psi boudě« se dověděl, že Marťani chtějí důchodního a městského architekta volat k odpovědnosti za zpronevěry a peněžní machinace, dokonce je prý už někam předvolali. Pokusil jsem se objasnit, že tohle je naprosto v pořádku.

»No jo, no jo,« on zase na to. »V pořádku, jo... Dneska zavřou důchodního, zejtra starostu a pozejtří třeba mě. Tobě udělali monokl - to je taky v pořádku?«

Opravdu, s Myrtilom se těžko diskutuje, alespoň mně.

Volal mi pak Korybás, zřejmě zastupuje Charóna v novinách. Měl ublížený hlas, stěžoval si, jaké má potíže s úřady. Moc mě prosil, kdy se zase vrátí Charón. Vyjádřil jsem mu samozřejmě svou účast, ale ani slovem jsem se nezmínil, že Charón už jednou doma byl. Intuice mi říká, že o tomhle by se mělo mlčet. Bůh sám ví, kde je teď Charón a co dělá. To by mi tak ještě scházelo, potíže kvůli politice! Sám o něm nikde nemluví a zakázal jsem to i Hermioně a Artemidě. Hermiona to pochopila okanzitě, ale Artemis mi udělala příšernou scénu.

10. června

Teprve dnes jsem se jakžtakž vzpamatoval, už si nepřipadám tak beznadějně chorý a bezmocný. Ale ekzém mě trápí jako ještě nikdy. Po těle mám plno boláků, pořád se škrábu a přitom vím, že nesmím. A pořád mě pronásledují myšlenky, kterých bych se moc rád zbavil. Na jedné straně je chápou: když nezabiješ, budeš zabít, takový je zákon přírody. Je to hnusné a nehodné člověka, ale koneckonců - je to přirozené. Ale na druhé straně - vždyť je k tomu nikdo nenutí! Partyzáni! Já přece dobře vím, co to znamená být partyzán. Ale nikdy bych si byl nepomyslel, že se s něčím takovým ještě na stará kolena setkám.

Všechno začalo tím, že jsem včera proti všem předpokladům dostal odpověď na svůj dopis generálu Alkimovi. Napsal mi, že se na mě dobře pamatuje, rád na mě vzpomíná a přeje mi všechno nejlepší. Jeho dopis mě rozrušil, neměl jsem nikde stání. Radil jsem se s Hermionou a ta nakonec byla nucena souhlasit se mnou v tom, že taková možnost se musí využít. Odrazovala nás jen ta neklidná doba. A vtom mě Hermiona volá k oknu: Myrtilos likvidoval svůj tábor na zahradě a stěhoval se zpátky do domu. To rozhodlo. Hermiona mi vyrobila elegantní černou pásku přes oko, sebral jsem aktovku s dokumenty, sedl do auta a vypravil se do Marathén.

Počasí mi přálo, klidně jsem jel po pusté dálnici mezi modrajícími se poli a promýšlel jsem možné varianty svých reakcí v závislosti na předpokládaných událostech. Samozřejmě, jako vždy zasáhla nepředvídaná náhoda. Asi po čtyřiceti kilometrech jízdy začal motor vynechávat, auto ještě několikrát poskočilo, pak zůstalo stát a už se nehnulo. Stalo se to na vrcholu táhlého kopce. Když jsem vystoupil z vozu, rozprostírala se přede mnou klidná, úrodná venkovská krajina; vypadala ovšem trochu podivně díky nezvyklé modré barvě dozrávajícího obilí. I když mě to vlastně zdržovalo, nemohl jsem se neradovat z krásné vyhlídky na pečlivě udržované usedlosti, pravidelně rozložené mezi pozemky. Modré obilí hnalo rychle do výšky a místy by se v jeho lánech schoval dospělý člověk. Dálnice, rovná jako podle pravítka, se ztrácela až na samém horizontě.

Nazvedl jsem kapotu a chvíli jsem prohlížel motor. Doufal jsem, že chybu odhalím sám. Nejsem však vůbec technický typ, a tak jsem to brzy vzdal. Narovnal jsem si bolavá záda a začal se ohlížet po pomoci. Nejbližší farma však byla příliš daleko a na dálnici bylo vidět toho času jen jediný další vůz. Přijížděl dost velkou rychlostí ve směru od Marathén. Nejdřív jsem se zaradoval, ale hned mě to přešlo - byla to jedna z černých marťanských mašin. Přesto jsem neztrácel naději, protože mě napadlo, že v marťanských vozidlech bývají i pozenšťané. Nebyl jsem ovšem nijak nadšen tím, že bych měl stopovat tuhle černou obludu, nakonec v ní mohli být skuteční Marťani, z kterých jsem měl instinktivní hrůzu. Jenže - co jsem měl dělat? Napráhl jsem tedy ruku a začal jsem mávat, právě když stroj dosáhl úpatí kopce. A v tom okamžiku začala ta hrůza.

Stroj byl ode mě asi padesát metrů, když náhle před ním vzplanula žlutá záře, vozidlo poskočilo a postavilo se na zad. Zároveň se ozvala hromová rána a vozovka se zahalila do oblaku kouře a dýmu. Potom jsem viděl, jak se stroj snaží vzlétnout, už se, byť nakloněný na bok, dostával nad mračna kouře, ale vtom se ozvaly dva těsně za sebou následující výstřely. Ty ho převrátily na druhou stranu a stroj padl na asfalt celou vahou, až jsem svýma zesláblýma nohama pocítil, jak se zem pode mnou otřásla. Havárie, napadlo mě v první chvíli. Stroj začal hořet, ale to už z něho vybíhaly postavy v černých hořících úborech. V tom okamžiku začala přestřelka. Nebylo mi jasné, kdo a odkud střílí, ale zřetelně bylo vidět, na koho: černé postavy vyskakovaly z plamenů a kouře a padaly na zem jedna za druhou. Třesk výstřelů se mísil s nelidským křikem: ve chvíli leželi všichni ti černí nehnuté vedle hořícího vozidla. Jen střelba pokračovala dál. Pak se ozval ohlušující výbuch, do očí mě udeřila bílá, nepozemská záře a stroj se rozletěl na tisíce kousků. Zavřel jsem oči před tím světlem, a když jsem je znovu otevřel, ztuhl jsem hrůzou. Přímě proti mně běžela bytost připomínající velkou černou opici, černý oblek na ní hořel a za ní se táhl oblak černého dýmu. V té chvíli vyskočil z modrého obilí člověk ve vojenské uniformě a se samopalem v ruce, zastavil se zády ke mně uprostřed silnice, rychle přiklekl a začal střílet na hořící postavu jako na střelnici. Bylo to tak hrozné!

Když mě první ohromení přešlo a vrátily se mi síly, rozběhl jsem se ke svému autu. Jako zběsilý jsem tiskl startér - úplně jsem zapomněl, že motor nefunguje. Ale pak mě síly zase opustily a já jsem zůstal sedět ve voze, hleděl jsem v hrůze před sebe a pasivně jsem přihlížel tomu příšernému divadlu, které se odehrávalo před mýma očima. Jako ve snu jsem viděl, jak na silnici vycházejí z obilí jeden po druhém ozbrojení lidé, jak obklopují místo katastrofy, prohlížejí si nehybná

hořící těla, obracejí je a vyměňují si mezi sebou slova, která jsem téměř nevnímával, jak mi hlasitě bušila krev ve spáncích. Na úpatí kopce stáli čtyři, člověk ve vojenské uniformě, podle výložek důstojník, stál vpředu, několik kroků od posledního zabitého, a nabíjel samopal. Pak se pomalu přiblížil k ležícímu tělu, namířil na něj hlaveň samopalu a vypálil krátkou dávku. Tělo sebou několikrát křečovitě škublo, a to už jsem nevydržel a zvracel jsem přímo na volant a na kalhoty. Ale pak začalo to nejhorší.

Důstojník se podíval na oblohu, potom se obrátil k mému autu, zadíval se na mě - nikdy nezapomenu na jeho chladný, nelítostný obličej - a vydal se ke mně se samopalem v ruce. Slyšel jsem, jak lidé dole na něj něco volají, ale on nereagoval a stále šel ke mně. Myslím, že jsem z té hrůzy na okamžik ztratil vědomí, protože pak si pamatuju až teprve okamžik, kdy důstojník ještě s dvěma povstalci stáli přímo proti mně. Pane bože, jak ti lidé vypadali! Špinaví, neholení, umazané a potrhané šaty, i důstojník měl uniformu v hrozném stavu. Jeden z civilistů měl na hlavě černý baret, důstojník měl prilbu a druhý civil, ten brýlatý, byl prostovlasý.

»Co je s vámi, jste hluchý?« křičel na mě důstojník a třásl se mnou. Civilista v baretu se mračil a říkal: »Nechte ho být, je to k ničemu!« Sebral jsem zbytky svých chabých sil a přinutil jsem se mluvit, jak nejklidněji jsem byl schopen, protože jsem pochopil, že mi jde o život.

»Co si přejete?« zeptal jsem se.

»Je to úplně normální člověk,« řekl ten v baretu. »Nic neví a nic vědět nechce.«

»Počkejte, inženýre,« přerušil ho podrážděně důstojník. »Kdo jste?« obrátil se znovu na mě. »Co tu děláte?«

Nic jsem nezatajoval, vysvětlil jsem mu všechno podle pravdy. Co jsem mluvil, rozhlížel se důstojník po krajině, ale jeho pohled se obracel hlavně k obloze, jako by se bál, že bude pršet. Najednou mě člověk v baretu přerušil, křikl na důstojníka: »Jestli chcete riskovat, tak to já tedy ne!« a odešel od nás. Ale ti dva tam zůstali a vyslechli mě až do konce. Pokoušel jsem se vyčíst z jejich tváří, jaký osud mě čeká, ale na nic dobrého to nevypadalo. A tak mě napadla spásná myšlenka. Nechal jsem řeči, která se týkala mé cesty, a vypálil jsem na ně:

»Pánové, prosím, abyste si uvědomili, že jsem tchán pana Charóna.«

»Kterého Charóna?« zeptal se povstalec v brýlích.

»Vedoucího redaktora okresních novin v našem městě.«

»No a co?« řekl brýlatý a důstojník se pořád díval na oblohu. Polekal jsem se: zřejmě Charóna neznají. Přesto jsem pokračoval:

»Můj zeť odešel už první den z domova se zbraní v ruce.«

»Tak to ano,« řekl brýlatý, »to mu dělá čest.«

»To jsou všechno nesmysly,« zasáhl do debaty důstojník. »Co se děje u vás ve městě? Co armáda?«

»Nevím,« odpověděl jsem. »U nás je klid.«

»Je možné dostat se dovnitř do města?« zeptal se důstojník.

»Myslím, že ano,« řekl jsem, ale považoval jsem za vhodné dodat: »Ovšem mohou vás zadržet hlídky protimart'anského sdružení.«

»Cože?« zeptal se důstojník a na jeho chladné tváři se poprvé objevilo něco, co vypadalo jako údiv. Dokonce přestal obhlížet oblohu a podíval se na mě.

»Jakého sdružení?«

»Městského protimart'anského sdružení veteránů, vedeného poddůstojníkem Polyfémem. Možná ho znáte, je invalida.«

»Blbost,« řekl důstojník. »Můžete nás vzít do města?«

Udělalo se mi mdlo.

»Samozřejmě,« řekl jsem, »jenže auto...«

»Co je s ním?« zněla otázka.

Sebral jsem veškerou odvalu a zalhal jsem.

»Vypadá to na zavařený motor.«

Důstojník mávl rukou a beze slova zmizel v obli. Brýlatý povstalec se na mě dál upřeně díval a pak se najednou zeptal:

»Máte vnuky?«

»Ano,« zalhal jsem, úplně zoufalý. »Dva. Jeden je ještě kojeneček.«

Soucítěně pokýval hlavou.

»Je to hrůza,« řekl. »To mě trápí nejvíc. Oni nic nevědí a už se to nikdy nedovědí.«

Nic z toho, co říkal, jsem nepochopil, a ani jsem to pochopit nechtěl, jen jsem se modlil, aby už byl pryč a aby mě nechal žít. Z nějakého důvodu se mi zardálo, že ten tichý člověk v brýlích je z nich nejhorší. Chvilí čekal, co řeknu, potom si pověsil samopal na záda a řekl:

»Radím vám, snažte se odtud dostat co nejdřív. Na shledanou.«

Ani jsem nečekal, až zmizí, obrátil jsem se a dal se pěšky směrem k městu. Běžel jsem, jako by mě hnali běsové. Necítil jsem nohy, necítil jsem plíce, snad jsem slyšel něco za sebou, nějaký hluk, ale neobracel jsem se a jen jsem utíkal a běžel. Daleko jsem nedoběhl. Z příčné silnice vyjel proti mně menší nákladňák plný farmářů. Byl jsem položený strachem, ale tolik síly a rozumu jsem ještě měl, abych je zastavil. Mával jsem rukama a křičel jsem:

»Zastavte! Dál nemůžete! Jsou tam partyzáni!«

Auto zastavilo a mě obklopila horda rozložitých venkovanů s puškami na zádech. Chytali mě pod krkem, třáslí se mnou, nadávali mi. Nic jsem nechápal, bál jsem se ještě víc, až po chvíli jsem pochopil, že mě považují za spojence partyzánů. Podlomila se pode mnou kolena, ale v tom okamžiku našťěšť vylezl z kabiny řidič, který, jak se ukázalo, býval mým žákem.

»Chlapi, co to děláte!« zařval. »To je přece pan Apollón, učitel z města. Toho já dobře znám!«

Postupně se všichni uklidnili a já jsem jim vyprávěl všechno, co jsem viděl a zažil.

»Aha,« řekl řidič. »Tak teď už je to jasné. Hnedle je pochyťme. Jde se na to, mládenci.«

Chtěl jsem pokračovat do města, ale řidič mě přesvědčil, že bude lepší a bezpečnější, když zůstanu s nimi. Moje auto on klidně opravit a kluci zatím pochyťají ty bandity. Posadil mě do kabiny a nákladník se rozjel k místu tragédie. Už jsme na vrcholu stoupání, tady stojí moje auto - ale jinak byla silnice úplně pustá. Po mrtvolách a troskách ani stopy, jen na asfaltě zůstala vyhořelá místa a nehluboká díra po výbuchu.

»Je to jasné,« řekl řidič a zastavil. »Už tu byli. Tamhle letí.«

Farmáři začali hlučet a ukazovali si ve směru k hlavnímu městu. Ale já, ať jsem se snažil sebevíc, jsem svým jediným okem neviděl na nebi bez mráček zloha nic.

Potom se farmáři bez jakéhokoliv zmatku a dohadování, což svědčilo o jisté zkušenosti, rozdělili na dvě skupiny po deseti lidech. Skupiny vytvořily rojnice. Jedna šla vpravo, druhá vlevo, a začaly prořezávat obilí.

»Mají samopaly!« upozornil jsem ještě. »A myslím, že mají i granáty.«

»To my moc dobře víme,« odpověděl někdo z hloučku a za chvíli se už ozval pokřik, který svědčil o tom, že lovci našli stopu.

Mezitím se řidič dal do opravy mého auta. Sedl jsem si dozadu, zavřel oči a upadl do blaženého polovědomí. Konečně jsem mohl dát trochu odpočinout svým zuboženým nervům. Řidič nejenže odstranil poruchu - bylo to v přívodu benzínu -, ale očištil i přední sedadlo, volant a přístrojovou desku. Do očí mi vstoupily slzy vděčnosti, stiskl jsem mu ruku a zaplatil, kolik mi moje kapsa dovolovala. Myslím, že byl spokojen. Ten prostý, dobrý člověk (pořád jsem si nemohl vzpomenout, jak se jmenuje) byl taky mnohem hovornější než ostatní farmáři, kteří se mi rovněž jeví jako lidé prostí a dobří, i když jejich chování bylo dost obhroublé. Řidič mi objasnil hodně věcí. Dověděl jsem se, že povstalci, kterým lid prostě říká banditi, se objevili v okrese už druhý den po vpádu Martanů. Ze začátku se chovali k farmářům přátelsky, byli to vesměs lidé z hlavního města, vzdělaní a na první pohled neškodní. Ovšem s výjimkou vojáků. Jejich činnost zůstávala pro farmáře hádankou. Od samého začátku vyzývali lidi k povstání proti nové vládě, ale důvody, které pro to uváděli, byly značně nepřesvědčivé. Tihle páni totiž mluvili o zániku kultury, o genocidě a podobných věcech, vyčtených z knih, které se zájmů prostého venkovského člověka naprosto netýkaly. Farmáři jim přesto dávali najíst a nechávali je přespat, protože situace byla nejasná a nikdo nevěděl, co z těch nových pořádků vzejde. Ovšem pak nastal obrát: ukázalo se, že od nové vlády se dá očekávat jen to nejhorší. Noví páni skupili všechno obilí ještě na polích, dokonce i nezralé, a poskytli nejvyšší možné úvěry na pěstování nového modrého obilí. A navíc zčistajasna začaly pršet peníze za naprosto neúčelné žaludeční šťávy. Ale když naši milí venkované přišli na to, že povstalci brání v cestě úředníkům, kteří vozi po vesnicích peníze za jejich obilí, a když zplnomocněnec z hlavního města dal jasné najevo, že s těmito nepořádky je třeba jednou provždy skoncovat v zájmu celé společnosti, vztah farmářů k partyzánům se radikálně změnil.

Několikrát jsme náš rozhovor přerušili a naslouchali jsme ojedinelým výstřelům. Pokaždé jsme při tom na sebe pohlédli a spokojeně pokývali hlavami. Už jsem se úplně zotavil a sedl si za volant, abych auto odvezl domů. Ani mě nenapadlo pokračovat v cestě do Marathén - bůh s ním, s generálem Alkimem, když to na silnicích takhle vypadá. Než jsem stačil nastartovat, vraceli se lovci banditů na silnici. Vpředu nesli čtyři nehybná těla. Jednoho jsem znal, byl to člověk v baretu, kterého důstojník oslovoval inženýre. Byl mrtvý. Druhý byl mladík, skoro ještě chlapec, toho jsem neznal. S jistotou úlevou jsem konstatoval, že chlapec je jen těžce raněný. Potom se vracel veselý hlouček ostatních. Priváděli zajatce se svázanými rukama, kterého jsem poznal, i když teď byl bez brýlí. Vítězství bylo dokonalé, nikdo z farmářů nebyl raněn. Měl jsem pocit morálního uspokojení, když jsem viděl, jak ti prostí lidé, vracející se z nelibostného boje, se chovají ke svým poraženým protivníkům až rytířsky. Raněnému obvázáli rány a poměrně ohleduplně ho uložili na korbu nákladáku. Zajatci sice ruce nerozvázali, ale dali mu napít a dokonce mu strčili do úst cigaretu.

»No tak se to zas jednou povedlo,« řekl můj přítel řidič. »Teď bude v okrese aspoň chvíli klid.«

Považoval jsem za svou povinnost sdělit mu, že povstalců bylo nejméně pět.

»To nic,« řekl šofér, »dva teda utekli. Ale nemají se kam vrátit. V našem okrese nebo v sousedním, všude je to stejný. Postřílejí je nebo pochyťají.«

»A co uděláte tady s těmi?« zeptal jsem se.

»Odvezeme je. Asi čtyřicet kilometrů odtud je martanská posádka. Tam je berou, živí i mrtví. Oni už se o ně postarají.«

Ještě jednou jsem řidiči poděkoval, stiskl mu ruku a on odešel k nákladáku. Obrátil se na ostatní a řekl:

»Tak jedem, ne?«

Když vedli zajatce kolem mě, zastavil se chvíli a podíval se na mě zpřímá svými krátkozrakými očima. Asi se mi to jen zdálo a teď doufám, že se mi to opravdu jen zdálo, ale v jeho očích bylo něco, nad čím se mi sevřelo srdce. Bylo to naprosté smíření. Ne, já toho člověka neomlouvám. Je to extrémista, partyzán, zabíjel a musí být potrestán, ale já nejsem slepý - byl to člověk ušlechtilý. Žádný černokošiláč nebo ignorant, ale člověk pevného charakteru a nejlepších úmyslů. Opravdu teď doufám, že jsem se mýlil. Celý život mám potíže s tím, že o každém člověku smýšlím dobře.

Nákladák odjel opačným směrem a já jsem byl za hodinu doma, zničený fyzicky i duševně a nervově na dně. Dobře jsem viděl, že pan Nikostratos sedí v pokoji a Artemis ho hostí, ale nezajímalo mě to. Co je mi do nich. Postarala se o mě Hermiona, ustlala mi, dala mi led na srdce a já jsem brzy usnul. Když jsem se v noci probudil, zjistil jsem, že se mi zase zhoršil ekzém. Byla to příšerná, ohavná noc.

Teplota +17 °C, zataženo, liják.

Ano, tihle povstalci jsou lidé nebezpeční pro společnost. Ale přesto je mi jich líto. Byli promoklí, špinaví a honili je jako zvířata. Proč to všechno podstoupili? Ve jménu čeho? Co to je, anarchismus, nebo snad protest? Ale proti čemu? Já osobně nikde žádnou nespravedlnost nevidím. Vůbec je nechápu. To je divné, teprve teď si uvědomuju, že při tom lovu na ně nebylo slyšet ani jednu dávku ze samopalu a ani jeden výbuch granátu... Určitě jim došli náboje.

11. června (půlnoc)

Hermiona chtěla, abych dnes zůstal v posteli, ale já jsem ji neposlechl a dobře jsem udělal. V poledne jsem se cítil dobře a hned po obědě jsem se vydal do města. Člověk je tvor slabý. Přiznám se, že jsem nevydržel a o všech těch včerejších hrůzných i tragických událostech, které jsem zažil, jsem vyprávěl svým přátelům. Musím však také přiznat, že k polednímu se mi ty události zdály být spíš romantické než tragické. Moje vyprávění mělo ve »psí boudě« velký úspěch, otázky jen pršely a moje ješitnost byla plně ukojena.

Bylo zábavné pozorovat při tom Polyféma. (Mimochodem, byl to už poslední člen protimarťanské gardy, který nosil brokovnici.) Když jsem vyprávěl o svém rozhovoru s povstaleckým důstojníkem, Polyfemos se okamžitě nadchl a ztotožnil se se zoufalou a nebezpečnou činností partyzánů. Dokonce prohlásil, že jsou to stateční hoši, přestože jejich činnost je protizákonná. Nikdo nepochopil, co tím chce říct. Potom ještě řekl, že kdyby byl na jejich místě, ukázal by »těm křupanům«, zač je toho loket. Nato se téměř strhla rvačka, protože Myrtílův bratr byl farmář a Myrtilos sám pocházel z farmářské rodiny. Nemám rád hádky, nesnáším je, takže než dostali oba křiklouny od sebe, vytratil jsem se a šel jsem na radnici.

Pan Nikostratos byl ke mně lživě laskavý, účastně se mě poptával na zdraví a se značným zájmem vyslechl moje vyprávění o včerejším dobrodružství. A nejen on, všichni úředníci nechali práce a shromáždili se kolem mě; znovu jsem měl úspěch. Všichni se shodli v tom, že jsem si vedl statečně a moje chování mi dělá čest. Každý mi chtěl stisknout ruku a krásná Tiona si dokonce vyžádala, aby mě mohla políbit. Vyhověl jsem jí s velkou radostí. (Musím se přiznat, že jsem úplně zapomněl, jak je to příjemné.) Pokud jde o penzi, ujistil mě pan Nikostratos, že všechno bude téměř určitě v pořádku, a jako velké tajemství mi sdělil, že otázka daní je s konečnou platností vyřešena. Od začátku července se daně budou vybírat v žaludečních šťávách.

Naše velmi zajímavá debata byla přerušena nepříjemnou scénou. Dveře vedoucí do starostovy pracovny se náhle otevřely a v nich se objevila záda pana Korybanta. Ze všech sil křičel ten člověk na pana starostu, že to tak nenechá, že to je porušování svobody slova, že je to korupce a že by si pan starosta měl uvědomit, jak skončil pan Láomedón, a tak podobně. Pan starosta také něco říkal zvýšeným hlasem, ale mnohem tišeji než pan Korybás, takže jsem jeho slovům nerozuměl. Pan Korybás nakonec práskl dveřmi a odešel. Pan Nikostratos byl tak laskav a vysvětlil mi, o čem jde. Pan starosta mu dal totiž pokutu a zastavil na týden městské noviny za to, že pan Korybás v předvčerejším čísle otiskl verše jakéhosi neznámého autora, v kterých se mimo jiné říká:

A na vzdáleném horizontě
sveřepý Mars rudě září.

Pan Korybás se odmítá podřídit rozhodnutí pana starosty a už druhý den se hádají po telefonu nebo osobně. Došli jsme s panem Nikostratem k závěru, že v tomto případě mají obě strany kus pravdy. Na jedné straně je trest uložený novinám panem starostou příliš vysoký, tím spíš, že báseň je jako celek naprosto nezávadná, protože vypráví o nadšení, které autor cítí při pohledu na noční oblohu. Na druhé straně je ovšem situace taková, že není radno dráždit tygra. Pan starosta má takhle dost starostí, třeba jen s tím Mínótaurem, který se přede včerejškem zase zpil do nemoty a porazil se svou smrdutou cisternou marťanské vozidlo.

Vrátil jsem se do »psí boudy« a znovu jsem se přidal ke kamarádům. Spor mezi Polyfemem a Myrtillem byl už urovnán a všichni se bavili celkem přátelsky. Byl jsem docela hrdý na svůj úspěch, bylo vidět, že moje vyprávění nasměrovalo moje přátele k jedinému tématu: povídali si o partyzánech, o výzbroji Marťanů a podobných záležitostech.

Morfeus vyprávěl o události, která se stala nedaleko Miletu. Létající marťanské vozidlo tam bylo nuceno přistát, pilot neměl patrně ještě dost zkušeností se zemskou tíží. Okamžitě je přepadla horda povstalců, ale posádka je do jednoho postřílela elektrickými náboji, načež loď sama od sebe vybuchla. Zůstala po ní jen ohromná jáma se stěnami pokrytými nějakou sklovitou látkou. Celý Miletos se prý chodí na tu jámu dívat.

Myrtilos nám tlumočil také povídky svého bratra farmáře o bandě Amazonek, které přepadají Marťany a znásilňují je za účelem získání potomstva. Jednonohý Polyfemos zase rozprávěl o svém vlastním dobrodružství. Včera v noci, když hlídkoval v Parkové ulici, se u něj náhle bez jakéhokoliv hluku objevily čtyři marťanské stroje. Nějaký podivný hlas mu lámaně a nepříjemnými sykavkami položil otázku, kde je tu hospoda. I když hospoda není objekt významný z hlediska obrany státu, Polyfemos prostě jako hrdý občan, který opovrhne okupanty, neodpověděl, a tak Marťani jeli s dlouhým nosem dál. Polyfemos nás přesvědčoval, že jeho život visel na vlásku, dokonce viděl dlouhé černé hlavně namířené přímo na něj, ale nepovolil.

»A co, tos jim to nemohl říct?« zeptal se Myrtilos, který dosud ještě nezapomněl, jak Polyfemos urazil jeho rodinu. »To jsou holt ty svinský měšťáci. Taky se mi to už stalo. Přijel jsem do nějakého města, měl jsem žízeň, ale kde je hospoda, to jsem se za živého boha nedověděl.«

Už se zase schylovalo k rvačce, ale naštěstí přišel Pandareos a s radostným úsměvem nám sdělil, že se konečně zbavil Mínótaura. Odvezli si ho Marťani, je podezřelý ze styků s teroristy a ze sabotáže. Všechny nás to rozzlobilo: v takových vedrech přece naše město nemůže zůstat bez počišťovače! Vždyť je to hotový zločin.

»Už toho bylo dost!« řval jednonohý Polyfemos. »Už jsme dost trpěli pod marťanskou knutou! Vlastenci, na můj povel - pó-zor!«

Už jsme se zdvíhali, ale Pandareos nás uklidnil. Marťani prý chtějí příští týden začít budovat kanalizaci a do té doby bude místo Mínótaura jezdit s cisternou druhý policista. Shodli jsme se, že to je jiná, a vrátili jsme se k debatě o teroristech. Především o tom, že přepadání ze zálohy je přece jen svinstvo. Dimantos nám s vykulenýma očima vyprávěl dost podivný příběh o tom, že po městě chodí už třetí den nějakí lidé a nabízejí chodcům bonbóny. Kdo ho sní, s tím je konec. Padne na zem a je po něm. Myslí si, že takhle odpraví všechny Marťany. Nikdo mu samozřejmě nevěřil ani slovo, taková pohádka, ale po těle nám dobře nebylo.

Kalais, který už sebou nějakou chvíli cukal a prskal, náhle chytil dech.

»A-a-ale vždyť t-tadyhle Apollón má zetě u teroristů!«

Všichni si ode mě odsedli, Pandareos vysunul spodní čelist a řekl:

»To je fakt. Taky se nám to doneslo.«

Vrcholně mě to rozčílilo, ale dal jsem jim to. Za prvé, tchán není za zetě odpovědný. Za druhé, synovec samotného Pandarea dostal loni pět let za podvratnou činnost. Za třetí, s Charónem jsem byl vždycky na kordy, a za čtvrté, nic takového o Charónovi nevím, odjel prostě na služební cestu a od té doby jsme ho neviděli, ani jsme o něm neslyšeli. Bylo to velmi nepříjemné, ale neopodstatněnost jejich obviňování byla natolik zřejmá, že všechno skončilo dobře a za chvíli se už zase mluvilo o žaludečních šťávách.

A tak jsem se dověděl, že moji přátelé odvádějí přebytky svých žaludečních šťáv už druhý den a tentýž den za ně dostávají peníze na ruku. Jenom já pořád nic. Vždycky se mi nějakým nepochopitelným způsobem podaří promarnit výhodnou příležitost. Někteří lidé se už takoví narodí: na vojně dělají věčně rajóny a čistí latríny, na frontě se dostávají do kotlů, všechno nepříjemné se k nim dostává jako k prvním a všechny příjemnosti okoušejí jako poslední. No a já jsem jeden z nich. Tak dobře, co se dá dělat, to už je osud. Všichni se vytahovali, jak se teď mají. Bodejť by se neměli! Právě jel přes náměstí marťanský stroj a jednohohý Polyfemos s hlubokomyslným výrazem řekl:

»Co myslíte, kluci, kdybych si teď na ně střelil z brokovnice, prostřelím ho, nebo ne?«

»Kdyby to byla kulovnice, tak ano,« řekl Silénos.

»To záleží, kam se trefíš,« odporoval mu Myrtilos. »Čelní kryt nebo záď určitě neprostřelí ani kulovnice.«

Už jsem chtěl říct, že ten stroj je bezpečný i před granátem, ale Pandareos mě předešel a řekl kategoricky:

»Kdepak, dědci, zbytečně se hádáte. Je to totálně neprůstřelný.«

»Věž taky?« ptal se naivně Myrtilos.

»Ta taky, do té můžeš klidně střilet z děla,« ve vši vážnosti prohlásil Pandareos. Všichni pokyvovali hlavami a poplácávali ho po zádech.

»Tak, tak, Pane,« ozývalo se kolem. »Ty holt všechno víš. Tys tomu zase jednou dal! Spolkl to i s navíjákem.«

A tak podobně. Potměšilec Paralos prohlásil, že kdyby se střelelo z děla Pandareovi do zádi, tak mu tam možná zůstane nějaký škrábanec, ale s hlavou by to bylo beznadějně, šrapnel by odskočil a jemu by se nic nestalo. Pandareos se jako obvykle nafoukl, zapnul si blůzu na všechny knoflíky, vypouklil svoje rači oči a zařval:

»Tak dost těch řečí! Jménem zákona, rozejděte se!«

Neztrácel jsem zbytečně čas a vydal jsem se do dárcovského střediska. Samozřejmě, zase jsem neuspěl. Žádné šťávy mi nevzali a nedostal jsem ani vindru. Dověděl jsem se od nich jen to, že šťávy se odebírají výhradně nalačno - ovšem já jsem před dvěma hodinami poobědval. Dostal jsem legitimaci dárce žaludečních šťáv a objednali mě na zítřek. Jinak musím říct, že středisko na mě udělalo ten nejlepší dojem. Měli tam nejnovější přístroje, na sondu používají nejjemnější olej. Odběr šťáv se děje automaticky, avšak pod dozorem zkušeného lékaře, a ne nějaké tetované gorily. Personál se k dárcům chová velmi zdvořile a ohleduplně, hned je vidět, že je dobře platí. Je tam čisto, všechno se jen blýská, i nábytek tam mají nový. V čekárně si dárce může krátit čas u televizoru nebo si přečíst poslední vydání všech možných novin. A přitom se čeká daleko kratší dobu než třeba v hospodě. A peníze dostane každý na ruku přímo z automatu. Ano, ve všem tam mají vysokou úroveň, je to humánní zařízení, instituce pečující o blaho dárce. Ani se nechce věřit, že před pár dny tu bylo doupě takového... člověka, jako byl pan Láomedón.

Přesto jsem se nemohl zbavit vzpomínky na svého zetě Charóna. Musel jsem probrat tuto choulostivou otázku s Achillem. Seděl jako vždy u pokladny a prohlížel si svůj Výzkum vesmíru. Vyprávění o mém dobrodružství však na něj udělalo obrovský dojem, hned se na mě díval docela jinýma očima. Takže když jsem začal o Charónovi, jenom mávl rukou a řekl, že nebezpečí, kterému jsem byl vystaven, v plném rozsahu rehabilituje nejen mě, ale dokonce i Charóna. Kromě toho Achilles pochybuje o tom, že Charón by se podílel na něčem nepřípustném. Charón je teď podle jeho názoru někde v Marathénách a účinně spolupracuje při konsolidaci poměrů. Určitě se při tom snaží udělat co nejvíce užitečného pro své rodné město, což by na jeho místě udělal každý slušný člověk. A místní závistivci, všichni ti Kalaidové a Pandareové, dovedou nanejvýš nezodpovědně žvanit. Úspěšný člověk musí být vždycky připraven, že ho lůza bude pomlouvat. Měl jsem v tomto ohledu svoje pochybnosti, ale nechal jsem si je pro sebe. Jen jsem se musel znovu divit, jak my, občané docela malého města, se navzájem tak málo známe: měl jsem vědět, že rozhovor s Achillem na toto téma bude zbytečná ztráta času. Předstíral jsem tedy, že mě jeho slova uklidnila, a převedl jsem řeč na známky. A tehdy se stala ta podivná věc.

Pamatuju se, že ze začátku jsem se musel do nového tématu trochu nutit, protože jsem chtěl Achilla odvést od Charónovy osoby. Nakonec jsme se ale dostali až k choulostivé tematice převráceného litografického přetisku. Svého času jsem předal Achillovi nezvratné důkazy o tom, že je to falzum, takže se zdálo, že je všechno v pořádku. Včera večer si však Achilles přečetl nějakou brožurku a dnes se cítil natolik silný v kramflekách, že začal pronášet vlastní soudy. V našich filatelistických vztazích to bylo něco neobvyklého. Samozřejmě mě to rozčílilo a rovnou jsem mu řekl, že ničemu nerozumím a že není žádný filatelista. Ještě před rokem nerozeznal hawidku od zásobníku a jistě není náhodné, že jeho sbírka je plná vyřazených exemplářů. Achilles se však dnes dostal taky do ráže, takže propukla hádka, jaké já osobně jsem schopen, jen když jde o známky a o Achilla.

Jako v mlze si vzpomínám, že v době našeho sporu vešel někdo do lékárny a podal Achillovi přes moje rameno nějaký papír. Achilles pak byl chvíli zticha, čehož jsem já využil k tomu, abych vyvrátil jeho diletantské závěry. Měl jsem přitom pocit, že v místnosti je něco nepatřičného, co mě ruší a brání mi, abych přemýšlel logicky a důsledně. Potom to náhle přestalo a my, unavení a jeden na druhého rozhněvaní, jsme se přestali hádat.

Byl to z psychologického hlediska velmi zajímavý zážitek. Pociťil jsem totiž náhle naléhavé nutkaní prohlédnout si místnost a byl jsem překvapen, když jsem zjistil, že se tu nic nezměnilo. Přitom jsem si byl jist, že k nějaké změně během

naší hádky došlo. Zároveň jsem si všiml, že ani Achilles se necítí úplně normálně. Také se rozhlížel, pak se prošel podél pultu a díval se i pod něj. Nakonec se mě zeptal:

»Prosím tě, Foibe, nebyl tady někdo?«

I jeho znepokojovalo to co mě. Jeho otázka mi však pomohla uvědomit si, o co šlo.

»Modrá ruka!« zvolal jsem, osvěcený úlomkem vzpomínky. Najednou jsem ještě jednou viděl před svým obličejem modré prsty s kusem papíru.

»Ne, ruka ne!« přel se Achilles. »Chapadlo! Jako má chobotnice!«

»Ale já jsem viděl naprosto zřetelně prsty...«

»Ne, chapadlo, jako má chobotnice,« opakoval Achilles a horečnatě se rozhlížel kolem. Potom vzal z pultu knihu vydaných léků a rychle v ní listoval. Všechno se ve mně sevřelo. Achilles držel v ruce kus papíru, díval se na mě široce otevřenými očima a já jsem věděl, co řekne.

»Foibe,« řekl, »to byl Mart'an.«

Oba jsme byli otřeseni. Achilles jakožto odborník, vlastně skoro lékař, prohlásil, že musíme posílit naši nervovou soustavu: láhev s koňakem přechovával ve velkém kartónu s nápisem Norsulfazol. Ano, je to tak. Ano, je to tak. Zatímco jsme se hádali o ten pitomý přetisk, vstoupil do lékárny Mart'an a odevzdal Achillovi písemný příkaz k předání všech preparátů obsahujících narkotika. Achilles mu podal připravený balík s léky, aniž o tom věděl a aniž byl schopen si na to vzpomenout, a Mart'an pak odešel. Naše paměťová centra tuto příhodu nezaznamenala, zůstaly nám jen matné útržky obrazů zachycených koutkem oka.

Bezpečně jsem se pamatoval na modrou ruku, pokrytou krátkými chloupky, a na masité prsty bez nehtů a zaráželo mě, že něco takového nepřerušilo náš abstraktní spor o známkách. Achilles se na žádnou ruku nepamatoval, zato mu utkvělo v paměti dlouhé, pulsující chapadlo, které se k němu vztahovalo jakoby odnikud. Dál si vzpomínal, že ho to značně rozčílilo, měl dojem, že jde o nějaký špatný žert. Upamatoval se taky, že balík s léky hodil zlostně na pult, ale nedokázal si vzpomenout, jestli recept vůbec četl a jestli ho zapsal do registrační knihy. Ukázalo se však, že ho čist musel, protože léky vydal, a že to taky zapsal do knihy.

Dali jsme si každý ještě skleničku koňaku. V důsledku toho si Achilles ještě vzpomněl, že Mart'an stál vlevo ode mě a že měl pulovr s módním výstřihem. Já jsem si zase vzpomněl na blýskavý prsten z bílého kovu a s drahokamem na modrém prstě. Pak jsem si ještě uvědomil, že jsem slyšel zvuk odjíždějícího vozidla. Achilles si mnul čelo a říkal, že ten recept mu připomíná, jak se v něm zvedl pocit nespokojenosti nad tím, že někdo tak nespolečensky zasahuje do našeho rozhovoru o filatelii vůbec a o převrácených přetiscích zvlášť. To zase připomnělo mně, že Mart'an na nás určitě mluvil a že měl pronikavý, nepřijemný hlas.

»Spíš hluboký a opovržlivý,« odporoval Achilles. Trval jsem však na svém, a tak Achilles, který se rád hádal, přizval na pomoc svého provizora, mladého muže, a položil mu otázku, jaké zvuky bylo slyšet během uplynulé hodiny v lékárně. Mladík, vlastně ještě chlapec, na nás překvapeně pohlédl svými hloupými očima, poplašeně zamrkal a řekl, že celou tu dobu slyšel jen naše hlasy, jen jednu chvíli jako by někde pustili rádio, ale toho on si nevšímal. Poslali jsme provizora pryč a dali jsme si ještě koňak. Tím jsme si znovu povzbudili paměťové buňky, a tak jsme postupně dokázali rekonstruovat sled událostí. Je téměř jisté, že Mart'an přijel k lékárně ve svém vozidle, nechal běžet motor, šel dovnitř, zůstal stát v zadu, vlevo ode mě, pozoroval nás a poslouchal náš rozhovor. Z tohoto zjištění mi šel až mráz po zádech. Vždyť já jsem o ničem nevěděl, byl jsem naprosto bezbranný! Potom měl několik poznámek k naší filatelistické problematice, nepochybně neodborných, a pak natáhl ruku s receptem, Achilles si ho vzal, zběžně prohlédl a založil do registrační knihy. Potom vzal Achilles balík s léky a Mart'an, když viděl, že jsme zaujati naším sporem a oba patřičně rozčilení, odešel. Takto postupně vznikala obraz té bytosti. Sice se nevyzná ve filatelii, ale má jisté vzdělání a chová se humánně, vždyť si s námi mohl dělat, co chtěl! Dali jsme si ještě koňak a dohodli jsme se, že by bylo nezodpovědné nechat kamarády ve »psí boudě« bez informací o naší příhodě. Achilles schoval láhev, přenechal krám provizorovi a vyrazili jsme.

Náš příběh o Mart'anovi byl ve »psí boudě« přijat se smíšenými pocity. Jednonohý Polyfemos jednoznačně prohlásil, že jsme si to vymysleli.

»Jen si k nim čuchněte!« provolával. »Dyt' jsou jako pumy!«

Rozvážný Sílénos rozhodl, že to nebyl Mart'an, ale nějaký černoš, černoši někdy mívají kůži domodra. A Paralos reagoval, jak se dalo očekávat.

»To tedy máme lékárníka,« řekl jízlivě. »Přijde k němu úplně neznámé individuum, dá panu lékárníkovi nějaký papír a on mu dá bez řeči, co chce. Pánové, takového lékárníka aby pohledal. Kvůli svým pitomým známkám ani neví, co dělá.« Ostatní ale byli při nás, dokonce i představitelé zlaté mládeže, vedení panem Nikostratem, se otočili od barpultu a naslouchali. Musel jsem znovu a znovu opakovat, kde jsem stál já a kde Mart'an, jak natáhl končetinu, a tak dál. Po chvíli jsem si však všiml, že Achilles vyšperkovává naše dobrodružství novými a novými, co nejpůsobivějšími detaily. Například že když Mart'an mlčel, měl dvě oči jako lidi, ale když začal mluvit, otvíraly se mu další oči, jedno červené, druhé bílé. Dával jsem mu znamení, aby přestal, ale on se na mě obořil, že je lékařsky dokázáno, že tvrdý alkohol ohromně působí na vybavování lidské paměti. Viděl jsem, že nemá cenu se s ním hádat, objednal jsem si tedy u Íapeta něco k jídlu a s velkým zadostiučiněním jsem poslouchal, jak se Achilles znemožňuje. Za čtvrt hodiny všem došlo, že plácá nesmysly, a přestali si ho všimnout. Zlatá mládež se obrátila k barpultu a vyjadřovala své pocity slovy jako: »To je nuda, pánové... Mart'ani? Blbost, žádní nejsou, kde by se tu vzali... Popojedem, pardi...?«

U našeho stolu znovu začal starý spor o žaludečních šťávách. Co to je, k čemu je to dobré, k čemu je potřebujeme my a k čemu Mart'ani. Achilles všem vysvětlil, že člověk potřebuje žaludeční šťávy kvůli trávení potravy. Bez žaludečních šťáv se potrava nestráví. Ale teď už byla jeho autorita vepsí, takže i tohle se setkal s odporem.

»Ty zalez, ty starej klystýre,« řekl mu Polyfemos. »Nestráví, jo? Kecáš! Už jim to dávám třetí den, a nic se neděje,

vesele trávím dál! Jen kdyby ty jsi měl takový trávení!«

Dokonce se obrátili o radu ke Kalaidovi, ale to přirozeně k ničemu nevedlo. Kalais napřed dlouho cukal tělem a škubal hlavou, což sledovala celá hospoda s unaveným zájmem, až nakonec ze sebe dostal jedinou větu.

»Č-č-četník je ve třicítce u-už stařec, abys věděl.«

Byl to příspěvek k nějakému polozapomenutému tématu z dopolední debaty ve »psí boudě« a vůbec nebyl určen nám, ale Pandareovi, který však už dávno odešel do služby. Nechali jsme Kalaida plodit odpověď na naši otázku a začali jsme spekulovat sami. Silénos se domníval, že civilizace na Marsu je v krizi z fyziologického hlediska, nedokážou už produkovat vlastní žaludeční šťávy, a tak musí hledat nové zdroje.

Zpoza pultu se ozval Íapetos a oznámil nám, že Mart'ani používají žaludeční šťávy jako záskvas při výrobě zvláštního druhu energie. Pak se zamyslel a dodal:

»Je to něco jako atom, jestli mi rozumíte.«

Hloupý Dimantos, který nikdy neoplýval fantazií, řekl, že lidské žaludeční šťávy jsou pro Mart'any totéž jako pro nás koňak, pivo nebo jalovcová, čímž potěšil zejména ty, kteří právě jedli. Pak kdosi povídal, že Mart'ani získávají ze žaludečních šťáv zlato nebo vzácné kovy. Tahle zjevně nesmyslná teorie však přivedla Morfea k velmi závažné myšlence.

»Mládenci,« řekl, »ať z toho dělají, co chtějí, zlato nebo energii, to je jedno. Chápete, vy chytráci, že naše žaludeční šťávy jsou pro ně nějak moc důležité? Neberou oni nás vlastně na hůl?«

Pomalů nám to docházelo. Je to tak! Skutečnou cenu žaludečních šťáv nikdo nezná a cenu, kterou dostáváme, určili Mart'ani. Je dost pravděpodobné, že Mart'ani jsou tvorové praktičtí a že jim z tohoto podniku plynou nepřiměřené zisky jen díky naší nevědomosti.

»Kupují to u nás za babku a pak to střelej za velký prachy na nějaký kometě. Parchanti modrý!« Polyfémos řval a rudl vztekem. Riskl jsem to a opravil ho, že na kometě ne, tam by to nešlo, leda na nějaké planetě. Reagoval na to se svou přislovečnou hrubostí. Navrhl mi, abych si nejdřív vyléčil oko, a teprve pak se s někým hádal.

Morfeův nápad všechny rozrušil a byla by se rozpředla jistě velmi užitečná debata, kdyby do hospody nevstoupil Myrtilos se svým bratrem farmářem, oba opilí, jak zákon káže. Dověděli jsme se, že Myrtilův bratr se už několik dní pokouší vyrobit z modrého obilí koňalku a že dnes konečně dosáhl prvního úspěchu. Na stole se octly dvě velké láhve plné modré tekutiny. Všichni se k ní vrhli a začali ji ochutnávat: »modrá« si okamžitě získala sympatie všech přítomných. Myrtilos zářil a na vrcholu blaha pozval ke stolu i Íapeta, aby taky ochutnal, Íapetos vypil dvě skleničky, chvíli je vychutnával, přivřel levé oko v přemýšlivé grimase a pak řekl:

»Seberte se vy dva a táhněte odtud. Ať už vás tu nevidím!«

Bylo to řečeno takovým tónem, že Myrtilos beze slova sbalil obě flašky i svého bratra, který mezitím usnul, a pomalu se odvrátil pryč. Íapetos na nás utkvěl těžkým pohledem a řekl:

»To by se jim tak hodilo, nosit si do mého podniku své patoky!«

Pak se vrátil za pult. Abychom si ho udobřili, objednali jsme si každý ještě jednu, ale předchozí dobrá pohoda už byla pryč. Poseděl jsem ještě půlhodinku a pak jsem šel domů.

V obýváku seděl v Charónově křesle pan Níkostratos, Artemis seděla proti němu a hostila ho. Nepletl jsem se do toho. Za prvé, Charón je, jak vidno, ztracená ovce a vůbec není jisté, jestli se vrátí domů. A za druhé, někde nablízku tu byla Hermiona a ve mně bylo tolik alkoholu, že jsem dokonce sám sobě byl citit. Proto jsem raději tiše proklouzl do svého pokoje a zbytečně jsem na sebe nepoutal pozornost. Převlékl jsem se a zabral se do novin. Neuvěřitelné! Šestnáct sloupců a kde nic, tu nic. Samá vata. I ta prezidentova tisková konference. Četl jsem to dvakrát, ale ničemu jsem nerozuměl. Pořád jen žaludeční šťávy.

Půjdu se podívat, co dělá Hermiona.

12. června

Teplota +20 °C, jasno, bezvětrí. Po té modré kořalce se nepříjemně řihá. Hlava mě bolí jako střep, asi to je migréna, celý den jsem byl doma. Objevila se gastronomická novinka - modrý chléb. Hermioně chutná. Artemidě taky, ale já ho jím bez nějakého zvláštního nadšení. Je to normální chleba, jenže modrý.

13. června

Takže konečně máme léto, aspoň to tak vypadá. Teplota +22 °C, oblačno...

To jsou věci! Ani nevím, odkud začít. Pokud jde o penzi, nevím zatím nic, ale to je teď vedlejší. Jen jsem začal s dnešními zápisky, slyším najednou venku auto. Myslel jsem, že to Myrtilos přivezl z famy slíbený demižon modré kořalky, tak jsem vyšel ven. Pod lucernou tam stálo krásné auto, z kterého právě vystupoval Charón. Můj zeť vyrazil rázným krokem k lavičce, kterou už zvečera okupovala Artemis s panem Níkostratem. Ani jsem nestačil mrknout a pan Níkostratos přelítl přes plot jako vlašťovka. Kde se v tom Charónovi vzala taková síla! Za panem Níkostratem letěla ještě hůlčička a klobouk, ale ten se o svůj majetek nestaral, jak bral nohy na ramena. Potom se Charón věnoval Artemidě. Neviděl jsem všechno, byla už tma, ale mám ten dojem, že nejdřív se Artemis pokusila omdlít. Když jí však Charón jednu vrazil, vzdala se svého původního úmyslu a rozhodla se předvést, co v ní skutečně je. Začala ječet vysokým, nepříjemným hlasem a začala Charónovi své dlouhé nalakované nehty do obličeje. Opakuju, viděl jsem to značně nezřetelně. Ale když jsem za pár minut nahlédl do pokoje, chodil Charón po místnosti jako tygr v kleci a na nose se mu skvěl čerstvý rudý škrábanec. Artemis účinně prostírala na stůl a i na větší vzdálenost jevil její krásný obličej jistou asymetrii. Nesnáším rodinné scény, vždycky se ve mně všechno sevře a chce se mi utíkat někam daleko, nic nevidět, nic neslyšet. Ale Charón mě zpozoroval dřív, než jsem se stačil schovat, a proti všemu očekávání mě pozdravil tak přívětivě a srdečně, že mi nezbylo než jít dovnitř a dát se s ním do řeči.

Především mě příjemně překvapilo, že Charón vypadal úplně jinak, než jsem očekával. To nebyl ani zdaleka ten zarostlý a otrhaný tulák, který tady před týdnem řinčel železem a nadával jako pohůnek. Přiznám se, čekal jsem, že bude špinavý a otrhaný ještě víc než poprvé. Ale teď tady přede mnou seděl starý Charón z doby před zábořem, hladce oholený, učesaný a elegantně oblečený. Jen čerstvý škrábanec na nose poněkud kazil celkový dojem, a obličej, nezvykle opálený, svědčil o tom, že ta kancelářská myš pobývala v poslední době až příliš často pod širým nebem. Přišla Hermiona v natáčkách, omluvila se za to, jak vypadá a sedla si k nám. A tak sedíme jako za starých časů, jedna velká rodina. Než ženy uklidily ze stolu, mluvilo se jen tak všeobecně: o počasí, o zdraví, o tom, jak kdo vypadá. Začalo to, až když jsme s Charónem osaměli. Charón si zapálil doutník, podíval se na mě zkoumavě a řekl:

»Tak co, otče, myslíte, že naše věc je prohraná?«

Jen jsem pokrčil rameny, přestože se mi chtělo říct, že je-li něčí věc prohraná, tak určitě ne naše. Ale Charón zjevně po odpovědi netoužil. Dokud tam byly ženy, držel se, ale teď bylo vidět, že je ve stavu horečného napětí. Ve stavu, kdy člověk snadno přechází od hysterického smíchu k hysterickému pláči. Kdy pocituje nepřekonatelné nutkání to všechno ze sebe dostat, a proto mluví a mluví a mluví. A Charón mluvil.

Lidstvo už nemá žádnou budoucnost, člověk přestal být pánem tvorstva a divem přírody. Od nynějška až na věky věků bude člověk jen obyčejným přírodním jevem, jako je třeba strom nebo kůň, nic víc. Kultura a pokrok - to jsou věci, které ztratily jakýkoliv smysl. Lidstvo už nemá proč se vyvíjet, bude vyvíjeno zvenčí, a k tomu nepotřebuje vlastní školy, vědecké ústavy, laboratoře, není nutná ani ideologie, filozofie a literatura - prostě to, co odlišuje člověka od dobytka a čemu se dodneška říkalo civilizace, nebude už k ničemu. Jakožto živá minifabrika pro výrobu žaludečních šťáv se Albert Einstein ničím neliší od Pandarea, a dokonce se jeví jako méně vhodný k tomuto účelu, protože Pandareos se vyznačuje neobyčejnou žravostí. Dějiny lidstva tedy nekončí v křečích kosmické katastrofy ani v plamenech atomové války, ale v sytém, spokojeném poklidu...

»Není to směšné?« zvolal a chytil se za hlavu, »civilizaci nezničí balistické střely, ale pár grošů za žaludeční šťávy!«

Řekl toho samozřejmě ještě mnohem víc a řekl to také mnohem efektněji, ale já si abstraktní úvahy špatně pamatuji.

Musím se přiznat, že ze začátku mě vylekal. Ale brzy mi došlo, že tohle jsou jen hysterické výlevy intelektuála, který se musí dívat, jak přicházejí vniveč jeho ideály. A tak jsem pocítil potřebu mu oponovat. Ovšemže ne proto, abych ho přesvědčil, v to jsem nedoufal, prostě jen proto, že jeho závěry se mi zdály přemrštěné a nesprávné. A taky, upřímně řečeno, jsem se chtěl zbavit toho tíživého dojmu, který ve mně zanechaly jeho lamentace.

»Hochu, to je tím, že jste si moc snadno žili,« řekl jsem mu rovnou. »Jste moc pohodlní a nevíte nic o životě. Na první pohled je vidět, že tě ještě nikdo pořádně nezmlátil, že jsi nemrzl v zákopech a netahal trámy v zajetí. Vždycky jste měli co jíst a čím platit. Takže jste si zvykli dívat se na svět jen ze své věže ze slonové kosti. Ó hrůzo! Civilizaci prodali za pár grošů! A já ti říkám: jen hezky poděkujte, že vám vůbec nějaké peníze dávají! Ty je samozřejmě nepotřebuješ, ty ne. Ale co vdova se třemi dětmi, které musí nakrmit, obléct a nechat vyučit? A co Polyfemos, mrzák, který dostává pár měďáků válečné penze? A co farmáři? Co těm jste nabídli? Pochybnou ideologii, knížky a brožury a vaši estétskou filozofii, odrtrzenou od života! Ale na tohle vám farmář kašle. Ten potřebuje mít jistotu, že každý rok sklídí úrodu a že za ni dostane slušně zaplacen. Byli jste schopni mu to zajistit? Vy s tou vaší civilizací? Ne, příteli, nikdo, nikdo za celých deset tisíc let nebyl schopen dát venkovskému člověku jistotu. Až přišli Marťani, a ti mu ji dali. Divíte se, že vás farmáři loví jako divokou zvěř? Kamaráde, vás totiž nikdo nepotřebuje, nikdo nepotřebuje vaše diskuse, váš snobismus, vaše abstraktní řečičky, které občas končí střelbou ze samopalu - ne, to nikdo nechce. Nechtějí vás farmáři, nechtějí vás lidi ve městě, nechtějí vás Marťani. Dokonce si myslím, že vás nechce ani většina inteligence. Vy si myslíte, že jste výkvět civilizace, ale ve skutečnosti jste jen plíseň, která roste na jejích plodech. Máte o sobě příliš vysoké mínění a teď si myslíte, že vaše záhuba znamená záhubu celé civilizace.«

Bylo vidět, že jsem ho tím proslovem doslova ubil. Seděl zhroucený v křesle, obličej v dlaních, celý se třásl a vypadal tak uboze, že mi nad ním srdce usedalo.

»Charóne,« řekl jsem co nejlaskavěji, »Charóne, chlapče! Zkuste to a sestupte z těch vašich nadoblačných výšin dolů na matičku Zem! Zkuste pochopit, že člověk nejvíce ze všeho na světě potřebuje klid a jistotu, že zítra bude mít práci. Vždyť se nic tak strašného nestalo! Vy říkáte, že z lidí jsou teď fabriky na výrobu žaludečních šťáv. To jsou příliš silná slova, Charóne! Ve skutečnosti je to docela jinak. Lidstvo se dostalo do úplně nových podmínek existence a v nich se mu nabízí vynikající způsob, jak využívat svoje fyziologické předpoklady pro upevnění své pozice v tomto novém světě. Vy tomu říkáte otroctví, ale každý rozumný člověk ti řekne, že to je normální obchod, který samozřejmě musí být vzájemně výhodný. Jaképak otroctví! Vždyť každý, kdo umí počítat, si lehce zjistí, jestli ho při odběru neokradli. A kdyby ho někdo opravdu chtěl okrást, tak tě ujišťuju, že dnes se už spravedlnosti každý dovolá. A vůbec - vy mluvíte o zániku kultury a civilizace - ale to přece vůbec není pravda! A taky mi není jasné, co tím míníte. Každý den přece vycházejí noviny, vycházejí nové knihy, televize vysílá nové hry, továrny pracují... Charóne! Co vám vlastně chybí? Nechali vám všechno, co jste měli: svobodu slova, samosprávu, ústavu. A navíc vás ochránili před panem Láomedóntem a jemu podobnými. A co je nejdůležitější, získali jste stálý a bezpečný zdroj příjmů, který není závislý na žádné konjunktuře.«

Tady jsem udělal pauzu, protože mi došlo, že Charón není vůbec zničený a že nepláče, jak se mi původně zdálo, ale směje se, a to velmi nezpůsobně. Cítil jsem se tím značně dotčený, ale Charón se už vzpamatoval:

»Promiňte, proboha, nechtěl jsem vás urazit. Jenom jsem si vzpomněl na jednu zábavnou příhodu.«

Ta příhoda spočívala v tom, že před dvěma dny Charón a jeho pětičlenná povstalecká skupina zajali marťanské vozidlo. Jaké však bylo jejich překvapení, když z něho vystoupil úplně střízlivý Mínótauros s přenosným aparátem na odběr žaludečních šťáv.

»Tak co, mládenci, dáme si sondičku?« zeptal se vesele. »Hned to připravím. Kdo jde první?«

Povstalci z toho byli úplně vedle. Když se vzpamatovali, dali Mínótaurovi pořádně na hřbet za zradu, ale neměli z toho

nejmenší zadostiučinění. Nakonec ho pustili i s mašinou. Původně totiž chtěli stroj ukořistit, naučit se s ním zacházet a pak s ním proniknout na mart'anskou základnu a Mart'any pobít. Ale tato příhoda na ně zapůsobila tak, že se rozhodli na všechno vykašlat. Týž večer dva odešli domů k rodinám; ostatní chytli druhý den ráno farmáři a předali je Mart'anům. Nebylo mi jasné, co má co dělat tahle příhoda s tématem naší debaty, ale úplně mi vzalo dech, že Charón byl v mart'anském zajetí.

»Ano, proto jsem se taky smál,« odpověděl na můj přímý dotaz. »Mart'ani mi totiž říkali do puntíku totéž co vy. Snad jenom trochu souvisleji. A zvláštní důraz kladli na to, že já patřím k elitě společnosti, že si mě hluboce váží a nechápu, proč já a mně podobní organizujeme teroristické akce, místo abychom ustavili rozumnou politickou opozici. Nabízíme vám, abychom s nimi bojovali legálními politickými prostředky, a zaručují nám plnou svobodu slova, tisku a shromažďování. To jsou kádři, ti Mart'ani, že?«

Co jsem mu měl říct? Zvlášť když přiznal, že tam s ním zacházeli velmi slušně, vykoupli ho a oblékli, vyléčili mu zranění, dali mu auto z konfiskátu po nějakém majiteli opiového doupěte a pustili ho domů.

»Nemám slov,« řekl jsem a rozhodl jsem bezradně rukama.

»Já taky ne,« připojil se Charón a znovu se zamračil. »Já bohužel taky nemám slov, ale já je musím najít. Nebudeme stát ani za fajfku tabáku, jestli je nenajdeme.«

Potom mi naprosto neočekávaně popřál dobrou noc a šel k sobě, a já jsem tu zůstal sedět jako hlupák a v hlavě se mi rojily neblahé předtuchy. S tím Charónem ještě budou potíže! Budou - a velké. A co je to vůbec za způsoby, nedokončit rozhovor a jít pryč? Už je jedna hodina, a já určitě zase oka nezamhouřím.

Mimochodem, dnes jsem byl poprvé na odběru žaludečních šťáv. Není to nic strašného, jen polykání sondy je nepříjemné. Ale říká se, že na to si člověk rychle zvykne. Když budu dávat každý den po dvou kubících, hodí mi to sto padesát měsíčně. To už je něco!

14. června

Teplota +22°C, jasno, bezvětrí. Konečně vyšly nové známky. Bože můj, to je nádhera! Koupil jsem celou emisi ve čtyřblocích, ale pak jsem se neudržel a koupil jsem celé archy. Už dost šetření, teď si můžu leccos dovolit. Poprvé šla se mnou na šťávy Hermiona, ale teď už budu chodit sám. Proslýchá se, že přišel oběžník ministerstva školství, kterým se potvrzuje platnost původních předpisů o přidělování penzí, ale podrobnosti se mi nepodařilo zjistit. Pan Níkostratos nepřišel do úřadu, poslal mladšího bratra se vzkazem, že se nachladil a má chřipku. Mezi lidmi se však povídá, že vůbec nemá chřipku, ale že někde upadl a přivodil si ošklivé vnitřní zranění. Tak se podívejme na toho Charóna! Artemis chodí tiše jako putička, není ji ani vidět, ani slyšet. Úplně bych zapomněl: Dnes jsem nakoukl do pokoje, a co nevidím - s Charónem tam sedí nějaký dobře oblečený člověk v brýlích. Poznal jsem ho a strnul jsem. Byl to ten partyzán, kterého tehdy zajali farmáři. On mě taky poznal a strnul neméně. Chvilí jsme se na sebe dívali, pak jsem se vzpamatoval, pozdravil jsem a šel rychle pryč. Ale dovedu si představit, co o mně vypravoval Charónovi. Prohlašuji však naprosto jednoznačně: nelíbí se mi to. Prosím, ať bojují legálními prostředky, jak jim to nabízejí. Ať pořádají schůze, vydávají noviny a publikace. Prosím. Ale jestli ještě jednou uvidím ve svém domě samopaly a jiné zbraně, tak potom se na mě nesmíš zlobit, milý zeti, potom se naše cesty rozejdou. Stačilo mi, co jsem zažil. Mám toho všeho až nad hlavu. Abych se uklidnil, přečetl jsem si zápis své včerejší rozmluvy s Charónem. Myslím si, že moje vývody jsou přísně logické. Charón vlastně nic nedokázal vyvrátit. Je jen škoda, že jsem ty jeho řeči zapsal mnohem souvisleji, než je říkal, takže teď působí přesvědčivěji. Psát, to já umím, jen mluvit, to byla vždycky moje slabina.

V ranních novinách byly zajímavé zprávy o všeobecné demobilizaci a demilitarizaci státu. Zaplat' pánbůh, konečně jim to došlo! Konečně jim došlo, že o obranu se teď u nás budou v plném rozsahu starat Mart'ani. Takže tohle nás teď nebude stát ani korunu, nepočítáme-li žaludeční šťávy. V prezidentově projevu na toto téma se o tom sice přímo nemluvalo, ale dá se to vyčíst mezi řádky. Prezident řekl, že vojenský rozpočet bude věnován na zvýšení životní úrovně obyvatelstva a na rozvoj mořeplavby. Vystavávají prý sice některé problémy, spojené s omezením válečného průmyslu, ale to je jev jen dočasný. Znovu pak zdůraznil, že v důsledku reorganizace nikdo neutrpí žádnou újmu. Tomu jsem rozuměl tak, že průmyslníci a generálové dostanou tučné odstupné. Ti Mart'ani musí být ale bohatí!

Demobilizace už začala. Paralos rozšiřuje pověsti, že bude zrušena i policie. Pandareos ho za to chtěl zavřít, ale my jsme mu to nedovolili. Jsou to jistě jen pověsti, ale na Pandareově místě bych byl opatrnější.

Ne, dnes se mi už nechce psát nic nového. Raději přepíšu na čisto svůj včerejší rozhovor s Charónem. Myslím, že moje repliky se mi povedly.

15. června

Dnes ráno bylo neobyčejně krásně, jasno, teplota +21 °C, bezvětrí. Jak je příjemné vstát brzy ráno, když už slunce rozptýlilo ranní mlhy, ale vzduch je ještě čistý, chladný a plný nočních vůní. V drobounkých kapkách rosy se třeptí miliardy duhových oblouků jako drahokamy na každém lístečku, na každé travičce, v každé pavučince, kterou pilný pavouček stačil přes noc spojit svůj domek s větvičkou, kolébající se v ranním vánku... Ne, krásná próza, to není moje. Na první pohled to sice vypadá jako literatura, ale ve skutečnosti - nevím, opravdu to nějak není to pravé. No dobře, co se dá dělat.

Už druhý den máme všichni neobvyklou chuť k jídlu. Říká se, že to dělá ten modrý chléb. Opravdu, je to vynikající jídlo. Dřív jsem nikdy nejedl suchý chléb, vždycky jen namazaný nebo obložený, ale teď se tím novým výrobkem přímo přejídám. Taje to v ústech jako cukroví a vůbec to nezatěžuje žaludek. Dokonce Artemis, která se dosud starala o svou postavu daleko víc než o svou rodinu, se teď nedokáže udržet a jí tak, jak má jíst mladá, zdravá žena jejího věku.

Dokonce i Charón ho jí a pochvaluje si to. Na moje narážky, někdy i dost jízlivé, odpovídá:

»To se nevyklučuje, otče, to se nevyklučuje!«

Po snídani jsem šel na radnici a přišel jsem tam právě k začátku úředních hodin. Ve »psí boudě« nikdo z mých přátel nebyl. Šel jsem tedy na radnici. Pan Níkostratos nevypadá dobře. Při každém pohybu vraští bolestně obličej, chytá se za bok a každou chvíli bolestně sténá. Při řeči namáhavě šeptá a už se vůbec nevěnuje svým nehtům. Za celou dobu, co jsem u něj seděl, na mě ani jednou nepohlédl, ale jednal se mnou zdvořile, až uctivě, bez sebemenší dávky obvyklé ironie. Ano, skutečně, dostali oběžník, kterým se potvrzuje dřívější vyhláška o penzích státních zaměstnanců. Moje papíry už určitě budou u ministra. Lze předpokládat, že všechno dopadne dobře a já dostanu první kategorii. Ovšem neškodilo by, kdyby pan starosta poslal ministrově zvlášť dopis o tom, jak jsem se osobně účastnil boje proti povstalcům. Tato myšlenka mě zaujala; dohodli jsme se s panem Níkostratem, že koncept dopisu napíšu já, on ho upraví a předloží panu starostovi ke schválení.

Mezitím už se kamarádi scházeli v naší »psí boudě«. Jako poslední dorazil Morfeus a hned dostal pokutu. Ano, už dost toho liberalismu, v poslední době jsme vůbec nedodržovali klubová pravidla. Všichni se zajímali jen o jedno: jak dopadne střetnutí mezi Charónem a panem Níkostratem. Přinutili mě, abych jim do nejmenšího detailu popsal všechno, co jsem viděl. Dost dlouho se pak jednonohý Polyfemos a Silénos hádali, jaké zranění mohl pan Níkostratos utrpět. Jako bývalý délesloužící poddůstojník a i jinak člověk zkušený tvrdil Polyfemos, že při takové rvačce přišel pan tajemník určitě ke zranění kostrče. Což usoudil z mého líčení boje a zejména z neslavného odchodu pana Níkostrata z bitevního pole. Tohle prý vypadá na zcela jasný přímý zásah botou neboli kopanec.

Naproti tomu Silénos, jako člověk neméně zkušený a bývalý právník, namítal, že stejný důsledek vzniká při správně mířeném úderu do hrudníku. A když si dobře všimneme, jak teď pan Níkostratos chodí, jak se kroucí a chodí šejdrem, jistě se dohodneme, že to bude některé levé žebro. Buďto si je narazil, nebo dokonce zlomil, stát se může všechno. Nakonec se shodli na tom, že záležitost není zdaleka u konce a že pan Níkostratos jakožto mladý a horkokrevný člověk si určitě najde příležitost, aby se v doprovodu svých přátel setkal s Charónem v nějakém tmavém koutě.

Taky se mě ptali, zda Artemis nadále chová k panu Níkostratovi náklonnost. Na tuto netaktičtí otázku jsem co nejrozhodněji odmítl odpovědět. Všichni z toho usoudili, že chová.

»Ženskou nepředěláš,« řekl jízlivý Paralos. »Jeden chlap je pro ženskou málo, to dělá její biologická podstata!«

To mě vrcholně rozčílilo, a tak jsem řekl, že tahle vlastnost žen spočívá spíš v biologické podstatě některých mužů.

Všichni byli mým útokem nadšeni, protože si vzpomněli, že Paralovi kdysi dávno, ještě před válkou, utekla mladá žena s obchodním cestujícím. Nikdo neměl Parala v lásce pro jeho jedovatý jazyk, a ejhle, konečně se naskytla příležitost odkázat ho i s jeho kvazifilozofickými sentencemi do patřičných mezí.

Zavládlo všeobecné veselí a spokojenost a Morfeus se přímo dusil smíchem. Plácal všechny po zádech a vykřikoval:

»No ne, no ne! Poslyšte, to je něco! A teď já, teď já vám něco povím!«

Ale jako vždy se do debaty naprosto nevhodně zapletl ten starý idiot Pandareos. Jako vždy nevěděl, o čem je řeč, a tak nám svým hromovým hlasem sdělil, že teď u nás vládne taková móda ze zahraničí: tři i čtyři muži žijou s jednou ženskou jako kočky! Mávl jsem nad ním rukou. Co s ním! Ale Paralos uvítal možnost změnit téma i napadené osoby a okamžitě přenesl palbu na Pandarea.

»Tak, tak, Pane, dneska jsi zase ve formě. Něco takového jsem neslyšel ani od svého mladšího zetě majora!«

To byla zase narážka na Paralova druhého zetě, kterého všichni znali jako »okresního býka« ve městě i v okolí, a tak i tahle rána zasáhla cíl. Všichni jsme se váleli smíchy. Paralos dodal ještě se zlobným úsměvem:

»Kdepak, pánové, celá tahle demilitarizace je na houby. Mělo by se především depolicajtizovat, a vůbec nejlepší by byla depandareizace.«

Pandareos se jako vždy nafoukl, oči mu vylezly z důlků, zapnul si blůzu na všechny knoflíky a jako vždy zařval:

»Tak dost! Jménem zákona...« a tak dál.

Na dárcovské středisko bylo ještě brzy, tak jsem šel k Achillovi. Přečetl jsem mu svou upravenou a přepsanou odpověď Charónovi ze včerejší rozmluvy. Poslouchal mě s otevřenými ústy. Měl jsem obrovský úspěch.

»Tohle napsal skutečný tribun lidu, Foibe! Kde jsi k tomu přišel?«

Trochu jsem ho napínal, aby efekt byl větší, a pak jsem mu všechno po pravdě řekl. Ale on mi nevěřil! Prohlásil, že je vyloučeno, aby penzionovaný učitel astronomie tak přesně a výstižně zformuloval názory a tužby prostého lidu.

»Toho jsou schopni jen velcí spisovatelé,« prohlašoval, »nebo politikové velkého formátu. Nezlob se na mě, ale já v této zemi nevidím ani jedny, ani druhé. Foibe, tohle jsi určitě opsal od Mart'anů. Přiznej se, já to na tebe neřeknu.«

Byl jsem z toho poněkud vyveden z míry. Jeho nedůvěra mi na jedné straně lichotila, na druhé mě urážela. A aby to dovršil, vyndal najednou ze stolu velkou obálku z tuhého černého papíru.

»Co je to?« ptám se nedbale, ale to už se mi srdce sevřelo neblahou předtuchou.

»Známky,« dostalo se mi hrdé odpovědi, »jejich známky. Myslím, že jsem první a jediný.«

Jako v mlze jsem vyslechl jeho nadšené líčení, do něhož občas zapletl rádobysoucinná slova o těch, co takovýto poklad nevlastní. Strkal mi obálku pod nos a vyprávěl, jaká je to věc, jaké pohádkové sumy mu za ně nabízel sám Chthonios. A jak byl on, Achilles, chytrý, když za odevzdané léky nechtěl peníze, ale známky. Sumy, o kterých mluvil, byly omračující. Co se dá dělat, je to přirozené, ceny známek z Marsu jsou a budou tak vysoké, že žádná penze první kategorie a žádné množství žaludečních šťáv I. A kvality nemůže nic změnit na mých filatelistických možnostech.

Nakonec jsem se jakžtakž vzpamatoval, uklidnil jsem se a požádal jsem Achilla, aby mi ty známky ukázal. A hned mi bylo všechno jasné. Ten chytrák začal najednou blekotat, koktat a vymlouvat se, že známky z Marsu jsou citlivé na světlo, asi jako fotografický papír, takže dívat na ně se můžeme jen při speciálním osvětlení, které on tady v lékárně nemá. Zlomyslně jsem se tedy vnutil večer k němu domů. Pozval mě bez zvláštního nadšení a hned mě upozornil, že doma vlastně taky nemá to zvláštní osvětlení, ale že se vynasnaží, aby do zítřka něco vymyslel. To si tedy dovedu představit. Určitě něco vymyslí, to ano, třeba že známky z Marsu se na vzduchu rozkládají nebo že je možné je jen ohmatávat, protože nesnášejí lidský pohled.

Když jsme byli v nejlepším, ucítil jsem najednou nad levým uchem čísi dech a koutkem ucha jsem viděl, že se vedle mě něco hýbá. Hned jsem si vzpomněl na nedávnou mart'anskou návštěvu a rychle jsem se obrátil. Byla to však jen služebná od madam Persefony, která zase přišla pro něco spolehlivějšího. Achilles odešel do laboratoře, aby tam vyhledal preparát, který by uspokojil náročné požadavky madam Persefony, a zřejmě neměl v úmyslu vrátit se, dokud budu v krámě. Šel jsem tedy pryč, ale neodpustil jsem si pár pěkně sarkastických poznámek.

V dárcovském středisku mě čekalo příjemné překvapení. Chemická analýza prokázala, že v důsledku mých chronických interních chorob jsou moje žaludeční šťávy velmi kvalitní. Je to první kvalita, takže teď budu dostávat o čtyřicet procent víc než ostatní. Navíc mi lékař oznámil, že když budu v malých, ale pravidelných dávkách pít modrou kořalku, mohu se dopracovat až k první A kvalitě a dostávat pak až o osmdesát procent víc. Nerad bych to zakřikl, ale snad mi poprvé v životě osud trochu přeje.

V nejrůžovější náladě jsem šel do hospody a seděl tam do pozdního večera. Bylo tam opravdu veselo. Především začal Ípetos prodávat modrou kořalku, na kterou má s farmáři sjednaný prodejní monopol. Po modré kořalce se nepříjemně řihá, ale je levná, dobře se pije a je z ní veselá opice. Dnes jsme se moc pobavili s jedním z těch mládenců v přiléhavých kabátech. Do dneška jsem je nerozeznával a cítil jsem k nim odpor, který se mnou sdílela většina mých přátel. Ti hrozně působící vítězové nad panem Láomedóntem obvykle trávili celou svou pracovní dobu ve výčepu. Od rána až do uzavírací hodiny seděli u barového pultu, pili, úporně mlčeli a dívali se před sebe, jako by nikoho neviděli. Až dnes se stalo něco neobvyklého. Jeden z nich se najednou zdvihl od barpultu a přišel k našemu stolu. Všichni zmlkli a nastraženě očekávali, co se stane. Do nastalého ticha objednal mladík celému stolu pití, posadil se na volnou židli mezi Polyféma a Sílena a potichu řekl:

»Aiakos.«

Všichni jsme si pomysleli, že má škytavku z modré kořalky, a Polyfémos podle svého zvyku řekl:

»Ať slouží!«

Mladík nám však poněkud dotčeně vysvětlil, že Aiakos je jeho jméno a že ho tak pojmenovali na počest syna Dia a Aiginy, otce Telamónova a Péleova, děda Aianta Většího. Polyfémos se okamžitě omluvil a navrhl, abychom si připili na Aiakovo zdraví, takže incident byl zažehnán. Všichni jsme se představili a Aiakos se za chvíli cítil mezi námi jako doma. Byl to výborný vypravěč, museli jsme se jeho příhodám smát, až jsme se za břicha popadali.

Obzvlášť se nám líbilo, jak vždycky namydli v pokoji podlahu, pozvali si tam ženské a pak je po pokoji honili... a tak dále. Říkali tomu hra na babu a on o tom dovedl vyprávět neobyčejně zábavně. Trochu jsme se však přece jen styděli, kvůli naší zaostalosti, protože o něčem takovém nikdo z nás nikdy neslyšel. Takže nám přišla velmi vhod vtipná podívaná, kterou pro nás připravila naše zlatá mládež z party pana Nikostrata. Právě přicházeli a měli s sebou na provázku velkého červenobílého kohouta. Za zpěvu písně Niobo, ó Niobo ho předvedli všem hostům, došli s ním až k barpultu a objednali si pro sebe koňak a pro kohouta - modrou kořalku. Přitom vykřikovali, že oslavují kohoutovu pohlavní zralost a že zvou každého, kdo má zájem. Div jsme nepukli smíchy. Světák Aiakos se smál taky, takže pověst našeho města jako střediska zábavy a povyražení byla zachráněna.

Zajímavou novinku přinesl z radnice Achilles. Prý někdo ukradl ze zasedačky šest židlí. Místo činu už prozkoumal Pandareos, který tvrdí, že je pachateli na stopě. Pachatelé byli podle něho dva, jeden měl velurový klobouk a druhý na pravé noze šest prstů. Ale všichni ostatní jsou toho názoru, že židle ukradl důchodní. Jízlivec Paralos to řekl naplno:

»Tak se z toho zase dostal. Teď se budou všichni zajímat o pitomý židle a na zpronevěru se zapomene.«

Když jsem se vrátil domů, byl Charón ještě v redakci, takže jsme pojedli jen ve třech.

Právě jsem se díval z okna. Nádherná letní noc rozprostřela nad městem svá hvězdná křídla nekonečného nebe, posetého miliardami blikajících hvězd. Teplý vítr přináší kouzelné vůně a laská větve spících stromů. Je slyšet bzukot světluščího samečka, který letí za svou drahoukamovou milou a zabloudil v trávě Klid, mír a spánek sestoupily na městečko, unavené denním shonem... Ne, přece jen to není ono. Ale to nevádí. Chtěl jsem jen napsat trochu lyričtější úvod k zápisu o tom, jak nad městem prolétají ve velké výšce obrovské kosmické lodi, které vydávají nezvyklé světlo. Jsou to symboly míru a bezpečnosti; na první pohled je vidět, že nejsou naše.

Dám své odpovědi název Klid a jistota a pošlu ji Charónovi do jeho novin. Jen ať zkusí to neotisknout! Teď už je celé město pro, jen on jediný je proti. Nepodaří se ti to, milý zeti, nepodaří.

Půjdu se podívat, co dělá moje milá žena Hermiona.